

Univerzita Karlova

Fakulta humanitních studií

Studium humanitní vzdělanosti

Bakalářská práce

**Vývoj subkultury skinheads ve světě a
v Československu**

The advancement of the skinhead subculture in the world and
in Czechoslovakia

Autor: Tereza Nováková

Vedoucí práce: PhDr. Přemysl Houda, Ph.D.

Praha 2017

Prohlašuji, že jsem práci vypracovala samostatně. Všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány. Práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 22. 6. 2017

.....

podpis

OBSAH

1	Úvod.....	4
2	Obecná definice kultury.....	7
3	Subkultura a její definice	8
3.1	Subkultura a hnutí.....	10
3.2	Teorie subkultur.....	11
3.2.1	Chicagská škola.....	11
3.2.2	Birminghamská škola	12
3.2.3	Postsubkulturní doba a teorie	13
3.3	Jedinec jako součást subkultury	15
4	Dělení subkultur a nejznámější subkultury.....	15
5	Skinheads	16
5.1	Historie a vývoj subkultury skinheads.....	17
5.1.1	Subkultura mods.....	17
5.1.2	Subkultura rude boys.....	19
5.1.3	Skinheads v 60. letech	20
5.1.4	Skinheads v 70. letech	22
5.1.5	Punk a postupné sílení subkultury skinheads	24
5.2	Skinheads na našem území	33
5.2.1	Rozdělení skinheads v Československu a v ČR.....	40
5.3	Dělení skinheads ve světě.....	41
5.3.1	Rasistická odnož.....	42
5.3.2	Nerasistická odnož	44
5.4	Móda subkultury skinheads	45
6	Závěr	46
7	Literatura.....	50

1 Úvod

Není žádným překvapením, že v dnešním demokratickém západním světě dochází k neustálé změně ve společnosti. Lidé mají právo na svůj názor i na vlastní vyznání (a to nejen náboženské), ale i právo vlastní identifikace osobnosti a s tím související kultury, která se může lišit od tradičního pojetí kultury. Vznikají tak subkultury s vlastními vnitřními znaky, kterými se odlišují od tradičního hlavního proudu v dané společnosti. Jednotlivé subkultury si utvářejí vlastní normy a hodnoty, mají specifické zájmy spojené s určitými trendy a proudy. Stejně tak se v těchto subkulturách objevují specifické problémy a konflikty, které značně ovlivňují stabilitu a rovnováhu bezproblémové společnosti. Některé subkultury jsou v naprostém souladu se společností, ovšem existují i takové, které vyhledávají konflikty či porušování zákonů a určitých společenských mezí.

Přestože v současnosti existuje ve společnosti velké množství subkultur, v rámci práce se zaměřím na jednu z nejzajímavějších, svým vývojem velmi bohatou subkulturu, která má své kořeny ve Velké Británii, odkud se rozšířila prakticky po celé Evropě a také do USA. Jedná se o subkulturu s anglickým názvem *skinheads* (název se do našeho jazyka, v rámci zachování původu a významu subkultury, překládat nemusí). Bezesporu se jedná o jednu z nejznámějších, ale také nechvalně proslulých subkultur, k níž má tradiční kultura odmítavý vztah, jelikož násilí, vandalství a jiné akce hraničící s kriminální činností, nejsou této subkultuře vůbec cizí.

V prvních kapitolách práce hovoří o obecné definici subkultury, určuje její základní podstatu a cíl. Dále se zaměřuje na teorii subkultur, jakožto vědního oboru, který byl zkoumán několika vyhlášenými pracovišti. Mezi ně patří teorie chicagská, birminghamská a postsubkulturní. Je velice zajímavé, jakým způsobem o subkulturách, jejich vzniku a členství, přemýšlejí samotní jedinci v takovýchto subkulturách, nebo jaký je názor veřejnosti na vznik a působení těchto subkultur ve společnosti.

Dále se práce bude zabývat prvopočátky subkultury *skinheads*, jejíž historie sahá hluboko do poloviny minulého století na Jamajku a následně se zaměří na postupné šíření do Velké Británie, kde se subkultura *skinheads* uchytila zejména u mladých jedinců z dělnických tříd. Velká Británie je také spojena s fotbalem, který se stal jedním z hlavních zájmů této subkultury, která se částečně utvářela z chuligánů, tedy radikálních fanoušků anglických fotbalových klubů.

Následují další kapitoly, které pomohou lépe pochopit subkulturu skinheads v rámci našeho státu, tedy Československa a nyní České republiky. Tato kapitola popíše první zmínky o výskytu subkultury skinheads na našem území. Jednou ze zajímavostí je utváření subkultury v rámci velmi známé hudební skupiny s názvem Orlík, v níž vystupovali Daniel Landa a David Matásek. Subkultura skinheads se tak v ČSR a později v ČR utvářela dle ideologických představ právě této kapely, která se však na začátku 90. let rozpadla a propukla tak radikalizace subkultury, podpořena sametovou revolucí a pronikáním kultury ze Západu.

I dnes se skinheads ve světě i v tuzemsku neustále rozvíjí, ovšem základní rozdělení této subkultury je bezesporu na část rasistickou a na část nerasistickou. Tímto problémem a se zabývá další kapitola této práce, která se snaží o detailnější a hlavně srozumitelnější rozdělení subkultury skinheads, která se při svém vývoji neustále dělila. Bohužel se původní myšlenky subkultury nedochovaly v úplně pochopeném znění a z původně nerasistické subkultury, jejíž součástí byli i jedinci černé pleti, se stává subkultura rasistická, inklinující k neonacismu a neofašismu.

Subkultura skinheads je tak v dnešní době ne zcela pochopenou subkulturou, o níž veřejnost smýšlí nelibě. Je pravda, že ani počátky této subkultury se neobešly bez potyček a různých problémů, které často hraničily se zákonem, ovšem ve svých úplných kořenech se jednalo o čistě nerasistickou apolitickou subkulturu, která považovala jedince barevné pleti a přistěhovalce z jiných zemí za své bratry. Důležité pro ně bylo bavit se a spojit vlastní myšlenku silné dělnické třídy s myšlenkou někam patřit.

V práci bylo čerpáno z prověřených zdrojů. Pro základy subkultur, jejich pochopení a přirozený vývoj byla stěžejní publikace od Smolíka s názvem *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky* z roku 2010. Velmi dobře je zde popsána definice subkultury, přičemž její autor je velmi povolaným odborníkem na studium subkultur a také chuligánství a přidružené extrémistické problémy. Další, velmi nápomocnou publikací, byla publikace Mareše z roku 2003 nesoucí název *Extremismus a radikalismus v ČR*. Za další důležitý studijní materiál považuji publikaci od Danicse z roku 2002 s názvem *Skinheadi a extrémní politická pravice*. Dále bylo využito informací z mnoha elektronických zdrojů a také vlastních znalostí díky okrajovému pohybu v této subkultuře.

Cílem této práce je snaha představit subkulturu skinheads v pravém světle, aniž by byla ovlivněna veřejností a dalšími předsudky, které ve společnosti panují, a které vznikají právě díky nedostatečné informovanosti. Dalšími dílčími cíli je synchronizovat historii subkultury

skinheads od jejich počátků až po současný vývoj a to nejen ve světě, ale také v Československé republice, potažmo v České republice. Dále se práce zaměřuje na módní vývoj subkultury skinheads, její kulturní vyžití a trávení volného času. V neposlední řadě se tato práce snaží přispět k rozlišení neonacistické frakce, jež kulturu skinheads pouze převzala a té nerasistické, která se snaží vycházet ze základů, které položili skinheadi na začátku své existence.

2 Obecná definice kultury

Nelze začít jinak, než pojmem kultura, co to je a co vlastně pro člověka znamená. Bez kultury bychom se nemohli nazývat civilizovanými. Kultura nám dává naši identitu utvářenou během života, díky které můžeme bez problému fungovat v dnešním světě plném pravidel a jistých nepsaných zákonů. Dle Duffkové a spol. „Kultura tvoří jeden z nejvýznamnějších kontextů našeho života. Vnímat ji lze v různých rovinách, například jako sociální jev, stejně tak jako sociální vztah či proces. Pokud se rozhodneme zdůraznit třetí (procedurální) rozměr kultury, budeme o ní uvažovat jako o procesu sociálního dědění a osvojování si hodnot a norem, na jejichž základě subjekty kultury ve vzájemné interakci a svojí činností vytváří určité materiální a duchovní produkty. Z definice vyplývá, že kulturním se člověk nerodí, ale stává. Tj. do kultury se člověk nejprve musí vědomě či nevědomě integrovat, naučit se ji, a teprve potom ji může začít aktivně utvářet“.¹

Nelze opomenout ani definici z psychologického slovníku, který vidí kulturu jako zdroj adaptačního mechanismu člověka pro možnost fungovat ve společnosti na dané, požadované úrovni. Kulturu chápe jako systém, zdroj informací a způsob správné komunikace určité skupiny v určitém společenství. Jedná se o soubor zvyků, tradic, pravidel, mravů a možností interakce mezi členy dané skupiny nebo společnosti. Kultura je předávána učením, není tedy v žádném případě vrozená a člověk během života díky kultuře zvyšuje své společenské uplatnění a svůj společenský status.²

Kultura je tvořena několika segmenty, které dohromady utvářejí celek a jsou vzájemně propojeny historií. Mezi tyto segmenty patří například náboženství, sport, věda, vzorce chování, právo, potřeby, morálka, jazyk a mnohé další. Z nejzákladnějšího hlediska lze pojmut kulturu v širším pojetí, kdy můžeme mluvit o postupném vytváření lidského pokolení, a tudíž také civilizace. Mezi kulturu lidské činnosti v tomto případě zahrnujeme dané lidské artefakty lidské činnosti (oděv, průmysl, doprava a další). Kulturu lze také vidět z užšího hlediska, kam můžeme zařadit prvky lidského chování a pravidel, jež určují a utvářejí danou společnost. Jde prakticky o předávání zkušeností, vzorců chování a komunikačních norem z generace na generaci.³

---

¹ DUFFKOVÁ, J., URBAN, L., DUBSKÝ, J. *Sociologie životního stylu*. 2008. s. 30

² HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*. 2015. s. 282

³ SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. 2010. s. 27

Kulturu vystihuje také slovník cizích slov a jeho autor Klimeš, který považuje kulturu za „*historicky podmíněný souhrn hmotných a duchovních hodnot vytvořených a vytvářených lidstvem v procesu společenské a historické praxe a charakterizující historicky dosažený stupeň ve vývoji dané společnosti*“.⁴

Antropologie vymezuje šest základních charakteristických rysů kultury, a to:⁵

- Integrovaná kultura – jednotlivé složky jsou uspořádány do vzájemného vztahu, který tvoří uspořádaný vzorec, jež antropologie nazývá kulturní vzorec,
- Adaptivní – jedná se o kulturu, která vznikla a vyvíjí se na základě adaptace na konkrétní podnět či prostředí, ve kterém se společnost vyvíjí,
- Sdílená – jednotlivci v kulturním společenství tvoří jeden kulturní vzorec, což jim umožňuje vzájemnou komunikaci, jež si zakládá na sdílení daných společenských významů, symbolů a forem jednání,
- Symbolická – kód komunikace je tvořen systémem symbolů, které vytvářejí určité významy
- Specificky lidská – nositelem kultury může být pouze lidský jedinec

3 Subkultura a její definice

Subkultura je ve společnosti zavedena od 40. let 20. století a vytvářela se jako paralelní pojem k tradičně pojímané kultuře. Pokud lze chápat kulturu jako určitý vzorec chování či dané způsoby komunikace ve společnosti, potom musíme subkulturu chápat jako odklon od tradičního vzorce chování, který si jde vlastní cestou a snaží se najít svůj způsob pravidel. Subkultura ovšem nemusí být v žádném případě ve střetu s dominantní kulturou⁶, většina dnešních subkultur se snaží dodržovat pravidla dominantní kultury, jen se snaží určitým způsobem odlišit, aniž by přitom musela narušovat dané normy. Jejich odlišnost je tak

---

⁴ KLIMEŠ, L. Slovník cizích slov. 1994. s. 411

⁵ DAVIES, M. W. *Kulturní antropologie*. 2003. s. 28

⁶ V takovém případě můžeme mluvit o kontrakultuře, která svými prvky a vzorci chování kontrastuje s dominantní kulturou.

chápána v určitém prvku, který jednotliví členové subkultury splňují nebo se podle něho chovají. Zároveň jsou si vědomí této odlišnosti a k tomuto odlišujícímu prvku se hlásí.⁷

Jedna z nejstarších definic subkulturu charakterizuje jako jednotku národní kulturní, která si zakládá na kombinaci sociálně situačních složek závislých na sociálním postavení, etnickém původu, formě osídlení, náboženské preferenci, jež svou kombinací utvářejí jednotu, do které se daný jedinec integruje a identifikuje se.⁸

Je důležité nalézt smysl v předponě sub, která může být vyložena jako odlišnost a snaha o odlišení se od prvků a vzorců dominantní kultury a společnosti, v níž jsou nuceni být a žít. Subkultura se tedy vyznačuje danou jinakostí od běžného chápání kultury. Pro některé může sub (jakožto předpona) znamenat cosi „nižšího“ nebo „pod“, ovšem i přesto se subkultura jako název dokázala zapsat ve vědeckých kruzích a je používána jako oficiální pojem.⁹

Životní styl je dnes velkým fenoménem, a přesně odlišný životní styl je jedním z faktorů, které odlišují subkultury od tradiční a dominantní kultury. Právě pomocí životního stylu, nebo pouze daného nenapodobitelného stylu oblékání, chování, argotu¹⁰ či aktivit, je subkultura odlišena od majoritní společnosti, ale také od dalších subkultur. Z této definice tedy jasně vychází, že se ve společnosti nachází větší množství subkultur, které ačkoliv velmi odlišné, jsou nuceny vedle sebe existovat a fungovat. Daný styl je tedy tím, co odlišuje subkultury a jedince dané subkultury.¹¹

Jandourek považuje subkulturu jako odklon od tradiční kultury. Jedná se tedy o specifickou kulturu menší skupiny, která se více či méně odlišuje určitým prvkem, jakým může být sociální postavení, věk, určitý region nebo určité zvyky a daná pravidla. Není to ovšem tak, že by celá skupina v subkultuře byla zcela izolována od tradiční kultury, podléhá jejím pravidlům a je tradiční kulturou ovlivňována, ať už chtějí nebo nechtějí.¹²

Pro jiné odborníky představují subkultury pouze malou kapku v koherentním kulturním systému, díky nimž si mohou lidé utvářet odlišný pohled na svět. Subkultury se vyznačují diferentní strukturou a funkcionalitou, což je odlišuje od zbytku společnosti. Člověk je

---

⁷ JENSK, CH. *Subculture: the fragmentation of the social*. 2005. s. 10

⁸ GORDON, M. *The concept of the sub-culture and its application*. In Gelder, Ken – Thornton, Sarah. *The subcultures reader*. 1. vyd. London: Routledge, 1997. Part one. The 'Chicago School' and the sociological tradition, s. 42

⁹ SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. 2010. s. 284

¹⁰ Znamená určitý styl mluvy, která je typická pro danou subkulturu.

¹¹ SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. 2010. s. 285-288

¹² JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. 2001. s. 127

zkrátka tvor smýšlející a v sociálním kolotoči si vytváří vlastní myšlenky, postoje a názory, které se musí někde projevit. Právě tyto odlišné postoje se poté promítají do vzniku jistých subkultur, které se chtějí odlišovat od ostatních. Různé subkultury spojují různé lidi, kteří ovšem velmi často zažívají stejné problémy a trápení, což je ke společnému členství v určité subkultuře přivede.¹³

Většina autorů a odborníků se ovšem shoduje na definici subkultury, jako na skupině lidí, kteří si zakládají svou příslušnost na stejných společenských zájmech, problémech a zvycích, přičemž tyto jednotlivé prvky odlišují danou skupinu od jiných sociálních skupin. Sociologický slovník charakterizuje subkulturu jako „*kulturu dílčí skupiny lidí, která se více nebo méně odlišuje od převládající, většinové a „oficiální“ kultury. Příslušníci skupiny se mohou od většiny odlišovat sociálním postavením, věkem, povoláním nebo regionem.*“¹⁴

Pokud bych měla použít vlastní názor na definici subkultury, potom bych vyjádřila subkulturu jako určitou strukturu, jež se vyznačuje silným diferenciovaným sociálním uspořádáním. Příslušníci subkultur se vyznačují jistými odchylkami v chování, životním stylu, sebezprezentováním, komunikací a jistými hodnotami, které se mohou lišit dle věku či sociálního statusu jednotlivých členů. Zároveň si dané a jednotlivé subkultury utvářejí vlastní soubor zvyků, pravidel, symbolů, chování, vzhledu a hodnot, jimiž se prezentují, identifikují a ztotožňují, přičemž se právě těmito prvky odlišují od dominantní kultury, ale také od ostatních subkultur v dané společnosti.

3.1 Subkultura a hnutí

Ve společnosti je zavedeno slovo hnutí, které je velmi často zaměňováno se subkulturou, oba pojmy jsou ovšem poněkud rozdílné a ve své podstatě se od sebe liší. Sdělovací prostředky se v tomto směru rády angažují a ve společnosti se tak tyto dva termíny často zaměňují, příkladem může být *hnutí skinheads*. Podle Smolíka lze charakterizovat pojem hnutí takto „*Hnutí předpokládá větší názorovou a ideologickou jednotu, vznáší požadavky a sleduje určitý, předem definovaný cíl/cíle (dělnické hnutí, anarchistické hnutí, mírové hnutí, hnutí za občanská práva), je také většinou širší výsečí ve společnosti.*“¹⁵

---

¹³ SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. 2010. s. 288

¹⁴ JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. 2007. s. 136

¹⁵ SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. 2010. s. 42

Hnutí tak lze charakterizovat jako více homogenní skupinu, která sleduje určité, předem dané cíle. Zatímco hnutí klade velký důraz na naplnění těchto cílů, ať už kulturních, politických či společenských, subkultura je zaměřená na prosazování určitých hodnot, postojů a image, přičemž je politická angažovanost vcelku nulová. Další rozdíl můžeme sledovat v angažovanosti ve společenských kruzích. Subkultura vystupuje proti utváření formálních organizací, zatímco hnutí je založeno na příslibech vytvoření občanských sdružení a dalších organizací. Subkultura je také vytvořena na základě trávení volného času, hnutí provozuje dané aktivity, které jsou založené v rámci naplnění daných společenských, politických nebo kulturních cílů. Na druhé straně je jasné, že se příslušníci subkultur angažují v dění určitých hnutí. Avšak i přesto nelze například subkulturu skinheads označit za hnutí, jelikož hnutí prosazuje a směřuje k činnostem omezujícím lidská práva a svobody člověka.

3.2 Teorie subkultur

Je nutné si také připomenout historii subkultur, jakým způsobem se vyvíjely jednotlivé výzkumy zabývající se vznikem, funkcí a rozdělením subkultur. První takové výzkumy se začínají objevovat po druhé světové válce. K nejznámějším teoriím patří práce Chicagské školy, Birminghamské školy a teorie postsubkulturní. Jednotlivé školy a jejich teorie se liší zejména zaměřením na dané subkultury a jejich typy. Zatímco Chicagská škola se zaměřila na lidi na okraji společnosti, Birminghamské škola zaměřila své pozorování na subkultury skinheads a punk. Postsubkulturní teorie se zabývá fenoménem taneční kultury. Každá je tedy svým způsobem zaměřená na odlišné subkultury, ovšem dohromady tyto teorie dokáží vystavět celek.

3.2.1 Chicagská škola

Její začátky lze datovat od roku 1892, kdy probíhaly úplně první výzkumy na téma subkultur. Chicagská škola se zaměřovala na sociologické průzkumy a pracovala přímo s lidmi. Došlo ke skloubení teoretických východisek s empirickým výzkumem, který byl založen na biologických metodách. Chicago bylo v době po první světové válce a před obdobím druhé světové války ideálním místem pro takový průzkum, jelikož se do města stěhovali lidé ze všech koutů světa. Příliv obyvatelstva s sebou nesl střetávání různých kultur, zájmů, hodnot a způsobů života.¹⁶

---

¹⁶ SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. 2010. s. 62

Sociální pracovníci, pověřeni školou, se zabývali jednotlivými subkulturami, jejich hodnotami a zejména kriminálním chováním, které bylo typické hlavně pro mladé gangy v ulicích. Hlavním směrem tohoto výzkumu bylo deviantní chování, které se specializovalo zejména důrazem na empirický výzkum tzv. interakce sebepercepce s pohledy druhých. Přičemž na deviaci bylo nahlíženo jako na determinant v sociokulturním kontextu, nikoliv jako determinant biologický či psychologický. Jednalo se tak o výzkum zevnitř daného problému, čímž došlo k snadnějším závěrům a ději a chování v daných subkulturách. Východiskem celého experimentu a výzkumu byl život v subkulturách jako možnost a důsledek náhradního řešení, jak uspokojit jiné, vyšší potřeby člověka. Kriminalita potom vycházela ze střetu kultur. Mimo jiné došlo ke stanovení a určení subkultury, a to „*Subkultura znamená kolektivní reakci na problémy vznikající ze sociální nerovnosti, kdy společnost není sto jedinci nabídnout uspokojivé řešení jeho situace podmíněné sociálními důvody*“.¹⁷

Známým autorem a představitelem Chicagské školy je Albert Cohen, který, stejně jako ostatní autoři z této doby, roku 1955 vytvořil obecnou teorii subkultur. Vycházel ze zajímavé myšlenky, že jakékoliv chování a jednání člověka vychází z potřeby řešit určitý problém a být součástí určité skupiny, ve které budeme mít správné a výhodné postavení. Podle Cohena je základem vzniku nové kultury efektivní komunikace mezi aktéry, kteří mají v životních situacích a obdobích podobné problémy adjustace. Pokud v určité skupině nefungují kulturní modely pro řešení daného problému, musí dojít ke vzniku modelů nových, které dokáží řešit problémy skupiny efektivněji. Cohen tak vychází z psychologického modelu, přičemž definuje subkulturu jako malou sociální skupinu, ve které si jedinci utvářejí vlastní identitu pomocí postupné interakce a percepce.¹⁸

3.2.2 Birminghamská škola

Jedná se o novější proud, škola působila v 60. letech minulého století ve Velké Británii. Jednalo se o Birmingham Centre for Contemporary Cultural Studies (CCCS), jež působilo v rámci univerzity v Birminghamu, kde bylo založeno v roce 1964. Prakticky navazovala na práci a výzkum Chicagské školy, ovšem dochází k menším změnám, zejména při zaměření na sociální skupinu, kterou se stala mládež. Právě v těchto dobách došlo k největšímu zájmu, především mladých lidí, o subkultury a možnosti odlišnosti od tradičního pojetí kultury ve společnosti. Šlo zejména o vliv industrializace, globalizace, ekonomické situace,

---

¹⁷ SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. 2010. s. 64

¹⁸ ARNOLD, D. *The sociology of subcultures*. 1971. s. 96-106

masmédií, který vedl proud subkultur. Británie byla v 60. letech rozdělena do tříd, které měly vlastní hodnoty a určitou autonomii. Subkultury byly chápány jako možnost boje proti tehdejšímu kapitalistickému začlenění. Stejně jako v případě Chicagské školy docházelo k výzkumu delikventního chování a příčiny jeho vzniku, ovšem zaměřoval se spíše na jiné subkultury, jakými byly skinheads, mods nebo punks a jiné. Tato škola identifikovala subkultury jako jakousi formu odporu. Ovšem pojetí jednotlivých subkultur bylo velice úzké, postavené na základě konkrétní sociální a ekonomické situace v dané éře.¹⁹

Známým zástupcem Birminghamské školy je Dick Hebdige, který se v 80. letech zabýval problematikou subkultury. V roce 1979 vydává publikaci, která nese název *Subculture: The meaning of style*. Zajímal se o etnografické rozdělení subkultur, a to zejména subkultur punks, mods, teds nebo rastas. V jeho výzkumu se objevovaly zajímavé myšlenky a závěry, zejména ve vztahu subkultury a její prezentace v médiích, jež byla velmi často protikladná. Například v novinových článcích došlo k pojednání o subkulturách jako o sociálním problému, na druhé straně však došlo k oslavování jejich módy a některých myšlenek.²⁰

Zajímavým pohledem CCCS byl výskyt žen v subkulturách, kdy tuto problematiku veškeré dřívější výzkumy opomíjely. V některých výzkumech tak dochází na průzkum žen v subkulturách, a to nejen těch typicky holčičích. Dívky se objevovaly zejména v subkulturách motorkářů a hippies. Birminghamská škola dále zdůrazňovala potřebu vidět vztah subkultury k dominantní kultuře v dané společnosti. Subkultura musí nabízet dostatečnou strukturu, aby se odlišila od dominantní kultury.

3.2.3 Postsubkulturní doba a teorie

Jedná se o nejmodernější přístup, který se snaží nahlížet na subkultury a jejich hodnocení v širším a komplexnějším hledisku. Dnešní doba je ovlivňována celou řadou prvků a fenoménů, které jsou spojovány s globalizačními vlivy a vlivy masových trendů. Jedinci v dnešní společnosti jsou ovlivňováni mnoha trendy a není možné zařazení pouze do jedné kategorizované subkultury. Samotní jedinci se pak nepovažují za členy určité subkultury, spíše se prezentují jako samostatné identity v rámci určitých módních trendů a prvků. Ty od sebe nelze jasně oddělit. Dochází tak k rozpadu jednotlivých forem subkultur a vznikají oddělené scény, styly, klubové kultury nebo také kmeny. Jednotlivé trendy moderní doby jsou

---

¹⁹ HEBDIGE, D. *Subkultura a styl*. 2012, str. 42

²⁰ GELDER, K., THORNTON, S. *The subcultures reader*. 1997. s. 131

určitou odnoží hudebních a tanečních trendů (hip hop, rap, metal). Navíc ani v rámci těchto samostatných scén nejsou jedinci jednotní a jejich hodnoty a normy se odvíjejí od samotného jedince a jeho smýšlení.²¹

Jednotlivé teorie mají zaručeně určitou pravdu a jejich výzkum přispěl k povědomí o subkulturách, jejich životě, ale také nebezpečnosti. Na druhou stranu je potřeba neustálé aktualizace těchto výzkumů, které se neustále mění a vyvíjejí. V současné době tak není možné zařadit jedince pouze do určité subkultury, jelikož jejich zájmy, hodnoty a příslušnost se mohou prolínat do velkého počtu subkultur. Dokonce nemusí ani vědomě do určité subkultury patřit, prostě jen nosí oblečení a žijí podle toho, co se jim líbí a co je naplňuje. Pokud se nejedná o jedince, kteří vykonávají kriminální činnost, není v těchto subkulturách nutné hledat problém či určitou opatrnost. Na druhé straně stále existují extrémní subkultury, které mohou sdružovat jedince za účelem postupu proti tradičním trendům kultury ve společnosti a takové subkultury je nutné zkoumat a předcházet jejich vlivu a rozšiřování.

Mimo jiné se pokračovalo ve výzkumech založených na CCCS, ovšem bylo nutné pojmut subkultury v moderním hledisku, jelikož birminghamská škola vázala jednotlivé subkultury pouze na socioekonomickou situaci na ostrovech. Důležitým milníkem potom byla konference ve Vídni v roce 2001, jež se stala jasným symbolem postsubkulturní doby. Jak již bylo řečeno, jednotliví autoři vycházeli z práce dřívějších kolegů, ovšem hlásali, že dosavadní výzkumy nemohou reflektovat s patřičnou dobou a její politickou, ekonomickou a kulturní situací doby nového milénia. Lidé se neustále vyvíjejí, stejně tak i jejich zájmy a koníčky. Vznikají tak nové subkultury, jejichž členové nepatří pouze do jedné třídy, nejsou charakterističtí jedním hudebním žánrem, kterým by reflektovali situaci ve společnosti kapitalistického směru.²² Stejně tak se mění pozice a postavení médií, která již pouze nereflktují situaci subkultur jako zvláštnost, nýbrž se stávají prostředkem posilování subkultur, které se tak mohou rozrůstat a ve společnosti konsolidovat.²³

Nové postupy se musely přizpůsobit novému pohledu subkultur, které již nemohly být identifikovány podle jasných pravidel. Také se objevuje snaha nahradit pojem subkultura jinými, podle mnohých lepšími, termíny. Mezi tyto termíny tak například patří clubcultures nebo channels. Podle mnohých si dnešní subkultury zakládají na vlastní image stránce věci. Jedná se o tzv. subkulturní kapitál, který určuje co je v subkultuře v módě a co je naopak

---

²¹ SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. 2010. s. 64

²² Například snowboardisté či počítačovní hráči

²³ MUGGLETON, WEINZIERS. *The post-subcultures reader*. 2003. s. 5-8

„out“. Tento subkulturní kapitál je poté využíván pro odlišení se od hlavního proudu kultury v dané společnosti a je jen na dané subkultuře, aby si tento kapitál udržovala a nesplynula s většinovou kulturou. Subkultury tak procházejí neustálým dynamickým vývojem a jedinci v dané subkultuře utvářejí svou identitu v neustále se měnícím procesu, který je závislý na každodenním životě, stylu oblékání či dalších kulturních činnostech.²⁴

3.3 Jedinec jako součást subkultury

V životě člověka se chtě nechtě vyskytuje sociální interakce, která je dána potřebou být součástí určité skupiny lidí, s kterými se může dotyčný jedinec identifikovat. Prvotním cílem každého nového vztahu a interakce je identifikace neznámého a jeho potřebné zařazení do určité skupiny a odhalení jeho identity. Identita je potom porozumění toho, kdo jsme a kdo jsou lidé kolem nás. Stejně tak je konstruována identita v subkultuře, která není daná, ale naopak je získaná. Identita v dané kultuře je utvářena množstvím kritérií, jež každá subkultura obsahuje. Vzniká tzv. sebedefinice, která je utvářena vlastním sebevnímáním a také definicí sebe ze strany okolí. Je tedy poměrně zajímavé to, že člověk v subkultuře vytváří svou identitu podle sebe, ale také podle názoru a vnímání ze strany dalších členů stejné subkultury. Tato identita se poté posiluje pozitivním hodnocením členů vlastní subkultury, a také posilováním identity k dané subkultuře. Poslední věcí, jež utváří identitu člena subkultury, je okolní prostředí, pomocí kterého si utváří určitý názor na vlastní členy subkultury i samotnou subkulturu. Většinová společnost pak může chování v subkultuře vnímat pozitivně či negativně. Je však poměrně obtížné určit, jaká nálepka je pro subkulturu a její členy pozitivní či negativní. Některé subkultury si zakládají svou image na negativním vnímání ze strany okolí. Identita ovšem může být oslabována stabilním negativním ohlasem a daný jedinec může uvažovat o změně své identity.

4 Dělení subkultur a nejznámější subkultury

Jednotlivé subkultury se vztahují k určitému vzorci, podle kterého se jednotlivci v dané subkultuře chovají. Může se jednat o styl oblékání, typ poslouchané hudby nebo místa, kde

---

²⁴ MUGGLETON, WEINZIERL. *The post-subcultures reader*. 2003. s. 5-8

daná subkultura vznikla. Typologie subkultury v České republice lze rozdělit právě podle místa vzniku dané subkultury. Z toho hlediska lze rozdělit subkulturu na:²⁵

- Přenesená subkultura – tedy subkultura, která původně nevznikla na území ČR a jedinci jsou tak ovlivňováni zahraničními trendy
- Originální subkultura – tedy subkultura původní, jež vznikla na území ČR nebo ČSR

Dále lze subkultury dělit podle rozšířenosti, jednotnosti, vztahu k určitému typu násilí či porušování společenských pravidel, míry společenské angažovanosti a jiných. Subkultury se na našem území rozvíjely již za doby komunistického režimu, ovšem v té době působily spíše v ústraní, jelikož byly jednotlivé subkultury, ostatně jako vše, co se nějakým způsobem odlišovalo, považovány za nepřítel režimu a jednotlivci byli považováni za společenské vyvrhly a potíživy. V dnešním demokratickém a svobodném státě se vytváří opravdu velké množství subkultur a jiných skupin ovlivněných světovými trendy a scénami, což značně zvyšuje obtížnost vystihnouti všech dostupných subkultur. Mezi zavedené a známé subkultury v dnešní společnosti, jak u nás, tak ve světě, patří například skinheads, skateborders, punks, gamers, rappers a mnohé další.²⁶

5 Skinheads

Samotná hlavní kapitola této práce se bude zabývat subkulturou skinheads, zejména pak základy vzniku této subkultury, historickým vývojem v zahraničí, stejně jako příchodem skinheads na naše území. Subkultura skinheads má velmi zajímavý vývoj a především její utváření a transformování k dnešnímu obrazu přinese velké množství zajímavých a přínosných informací. Jedná se o jednu z neznámějších, nutno říci poněkud nechvalně, subkultur vůbec. Subkultura vznikla v roce 1968 v Londýně. U skinheads lze pozorovat vlivy subkultur rude boys nebo mods. O rok později se ustálil název subkultury stejně jako její charakteristické prvky holých hlav, těžkých vysokých bot, džínových kalhot nebo kostkovaných košil. Mezi skinheady byl prosazován znak a kult mužnosti. S tím je spojován znak násilí, které bylo uplatňováno zejména na skupinách vyznačujících se netradičními trendy, stejně jako postupná nenávist k jiné barvě pleti, tedy rasismus. Tato subkultura se

---

²⁵ SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. 2010. s. 71

²⁶ GELDER, K., THORNTON, S. *The subcultures reader*. 1997. s. 142

začala postupně šířit i do jiných zemí, zejména pak do USA a východní Evropy. V západním Německu v 80. letech docházelo k sympatizování skinheadů s neonacismem či ultrapravicí.

V Česku se začala tato subkultura prosazovat v polovině 80. let minulého století. Hlavním trendem se stal boj proti Romům, který trvá prakticky dodnes, ovšem tato subkultura neskrývala svou nenávist i vůči cizincům a projevovala antirežimní nálady. K rozpadu skinheadů došlo díky kapele Orlík, která si vlastně přivlastnila některé základní teze a ideje subkultury. Jak jsem již zmínila výše, mezi základní hodnoty skinhead patří soudržnost a boj za určitou pravdu. S dalším rozvojem společnosti a výskytem Romské části obyvatelstva se začaly do popředí dostávat neonacistické odnože této subkultury. Děje se tomu zejména díky médiím a novým hudebním směrům.

5.1 Historie a vývoj subkultury skinheads

Historie a vývoj subkultury skinheads není nikterak jednoduchou záležitostí, v čase docházelo k vytvoření různých skupin, jež se lišily svým stylem oblékání, názory a dalšími jinými prvky. Není tak možné zařadit skinheady do jedné skupiny, nýbrž se zaměřit na historický základ, ze kterého se postupně vytvářela další rozvětvení této bohaté subkultury dneška. Není tedy možné říci, i přestože si to moderní většinová společnost myslí, že jsou všichni jedinci, hlásící se do subkultury skinheads, nacisty nebo rasisty. Jedná se o velmi různorodé odnože této subkultury a mnohdy velmi odlišné názorové působení.

5.1.1 Subkultura mods

Je velmi paradoxní, a to zejména díky smýšlení společnosti, že kořeny subkultury skinheads sahají až na karibský ostrov Jamajka. Životní styl na tomto ostrově nebyl ideální a v rámci zlepšení své ekonomické situace se mnozí Jamajčané rozhodli cestovat a emigrovat do Velké Británie. Jamajka je známá svou specifickou kulturou a zejména hudbou, což se začalo projevovat i ve velké Británii. Zde se začíná tato kultura střetávat s dělnickou třídou, tedy skupinami lidí ze střední a nižší vrstvy, která toužila po určitém uznání. Dochází k tomu v tzv. tančírnách, kde se jednotlivé kultury střetávaly. Tímto způsobem se začala utvářet první myšlenka směřující k vytvoření předchůdců skinheads. Počátky této subkultury neměly žádný politický záměr či cíl, jejich jediným směřováním byla zábava a návštěvy koncertů.²⁷

---

²⁷ SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. 2010. s. 128

Vše začíná v 60 letech 20. století. Dochází k rozvoji subkultur a na scéně se objevují tzv. „mods“. Tato subkultura má své základy v Londýně, odkud se velmi úspěšně rozšířila do mnoha velkých, zejména industriálně zaměřených, britských měst. Příslušníci subkultury mods se snažili odlišit od většinové společnosti a svým vystupováním se co nejvíce přiblížit vyšším třídám. To se projevilo na jejich stylu oblékání. Mods se snažili reprezentovat střední třídu co nejlépe, což se promítlo na jejich oddanosti k drahým oblekům italského střihu, které byly šity na míru. Vzhled bylo to hlavní, na čem v této subkultuře záleželo, elegance byla doháněna specifickou úpravou vlasů a nakupováním v elegantních obchodech. Jejich cílem bylo zaujmout a také se bavit, k čemuž velmi dobře posloužily kluby na předměstí, ve kterých hlasitě hrála hudba. Moderní jazz se stal hlavním hudebním žánrem a jednotlivé večírky byly provázeny pitím, tancem, ženami a také násilím. Typickým poznávacím znakem mods byly skútry společnosti Vespa a Lamberta, které sloužily spíše jako módní doplněk. Na tyto skútry byla zaměřována velká pozornost a média si nemohla tento trend nechat ujít. Hudební žánr se pomalu vyvíjel, subkultura se bránila hlavnímu hudebnímu proudu a začala si stále více oblibovat černošskou hudbu, která byla typická svou melodičností a jednoduchostí. Tuto hudbu s sebou přinášeli právě jamajští imigranti. Hudba, alkohol a ženy musí být logicky doprovázeny i drogami, přičemž velmi oblíbenou variantou se stávaly amfetaminy, které urychlovaly zábavu a dodávaly potřebnou energii na tančení.²⁸

Násilnická image subkultury mods byla podporována zejména hromadnými sdělovacími prostředky, zejména tiskem, který se nebál zveřejňovat pouliční a hospodské rvačky. Mods neváhali vyvolávat rvačky mezi sebou, ovšem za hlavní nepřátele považovali fanoušky rock and rollu. Rockeři nosili kožené bundy, dlouhé vlasy a jejich hlavním prostředkem pro jízdu se stávaly motorky. Právě to mods považovali za nevkusné a opovrhovali touto subkulturou, se kterou si rozdílné názory vyřizovali pomocí rvaček a dalšího násilí. Tímto si mods získávali nálepku rváčů, rebelů a jedinců, kteří mají problém se zákonem a policií. Brighton, jakožto město na jihu Anglie, se stal jedním z útočišť této subkultury. 60. léta se nesla v nádechu odporu proti válkám a násilím, což značně zasáhlo i další subkultury, včetně subkultury mods, jež se dostávala do stínu. Byli však jedinci a skupiny, kteří se tímto vlivem nechtěli zabývat. Dochází ke vzniku skupin s názvem *Hard mods* nebo také *Gang mods*. Ti mění své myšlení, ideje, ale také styl oblékání. Již se nejedná o elegantní styl, skupiny se smířily se svým postavením ve společnosti i svou finanční situací a do kurzu se tak dostává

---

²⁸ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. 2003. s. 403

obnošená riflovina či vysoké dělnické boty²⁹, kterými vyjadřovali hrdost a svou příslušnost. Tyto těžké boty jsou symbolem subkultury skinheads do dnešních dní. Image se také postupně měnila, přičemž se zkracovaly vlasy, jakožto typický prvek. Válka ve Vietnamu byla skupinám, v teple a pohodlí Anglie, lhostejná, což přispělo k nevraživosti vůči subkultuře hippies, která hlásala mír a odklon od násilí. Již v první polovině 60. let se začíná objevovat fenomén fotbalu, který se stal hlavní zábavou. Popularita fotbalu neustále stoupala a skupiny začaly jezdit se svými oblíbenými kluby. Nejvíce populárními se staly tým Totenhamu a West hamu, které mají své základny ultra fanoušků dodnes. Bohužel se objevuje i velmi negativní obrázek fanouškovství, kterým se stává násilí na stadionech, což často vedlo k demonizování fotbalových zápasů, střetům s policií a domluvených rvaček na předem určených místech, kde se fanoušci jednotlivých týmů neváhali poprat za barvy svého klubu. Naopak kluby, tanečníky a noční podniky byly naplněny zástupci mods, kteří se snažili pozitivně reprezentovat svou subkulturu, ovšem v těchto klubech bylo oblékání jedinců mods opět elegantní a rozdílné od oblékání hard mods. Postupem času dochází k vnějšímu ovlivnění jinými kulturami, zejména vlnou přistěhovalců, kteří přicházejí z karibských ostrovů a říkají si rude boys.³⁰

5.1.2 Subkultura rude boys

Anglie a celkově Velká Británie se v období 60. let stává místem, kam se přistěhovalci stěhují za lepším životem a podmínkami. Je paradoxní, že zejména jedinci černé pleti se stěhují do míst, kde bylo otroctví v minulosti běžnou praxí. Ovšem doba se mění, avšak rasismus je stále aktuálním tématem, nejen ve společnosti Velké Británie. Jamajka je v roce 1962 prohlášena za nezávislý ostrov, ovšem pozitivní pohled na nezávislost a optimismus ze změny a větší svobody rychle mizí. Obyvatelé Jamajky žili na hraně chudoby a zejména mládež se začíná bouřit proti systému. Na Jamajce se začal projevovat slabý systém a vláda, která nedokázala v ulicích a na venkově udržet pořádek. Chudí útočili na bohaté, přepadávali dopravní prostředky a vytvářely se nechvalně známá ghetta nebo také slumy, které byly považovány za liheň kriminality, rvaček a násilí. Tato situace na Jamajce donutila mnohé uvažovat o možné budoucnosti a lepším životě. Emigrace tak nabývala na síle a vlny přistěhovalců přicházely na Britské ostrovy. Tito přistěhovalci začali vytvářet skupiny a vlastní odnože ve Velké Británii, mezi které patří také rude boys. Již podle názvu je jasné, že jejich charakteristickým znakem byla hrubá, nevybíravá mluva a vystupování proti zákonům, pravidlům a autoritám. Střety se zákonem tak nebyly pro rude boys nic

---

²⁹ Převážně značky dr. Martens

³⁰ SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. 2010. s. 128

netypického. Jejich hlavním zdrojem zábavy bylo oblékání se do luxusních obleků, jež kopírovaly kulturu 30. let. Jejich typickou hudbou se stal oblíbený žánr nesoucí název ska³¹, který proudil do Velké Británie z Jamajky. Tato hudba táhla a naplňovala kluby v Londýně. K tomuto hudebnímu stylu také patřila marihuana a alkohol. Rude boys se mimo jiné stali inspirací pro mods, kteří tento životní styl začali kopírovat, obdivovat a vytvořili si určitý respekt vůči této nekompromisní subkultuře. Již nyní je vidět postupné utváření a směřování k některým z typických prvků subkultury skinheads, i přestože se utvářely různé odnože založené na různých podstatách a základních myšlenkových pochodech.³²

5.1.3 Skinheads v 60. letech

Právě v šedesátých letech minulého století se začíná utvářet a dotvářet subkultura, která v sobě obsahovala zdánlivě neslučitelné prvky. Bílá dělnická třída se začala identifikovat s životním stylem jamajských černošských přistěhovalců, kteří svou kulturou a stylem ovlivnili vznik skinheads. Tato subkultura se samozřejmě neustále vyvíjela a vytvářela různé odnože, které se lišily názory, cíli a také způsobem života. První skupiny skinheadů se začaly utvářet a shromažďovat v ulicích Londýna³³, Liverpoolu a jiných velkých měst. Původně si říkali bootboys, dle typických bot³⁴. Termín skinheads se začal prosazovat až v roce 1969, přičemž si stále udržovali svůj typický vzhled převzatý ze subkultury mods, kterými se široce inspirovali. Móda se ustálila na krátkých vlasech, pracovních botách, ohrnutých džínách s kšandami, do toho košile různých vzorů a kožené bundy, které jim dodávaly na drsnosti a společenské vážnosti. Hesla jako bratrství, puritánství, patriotismus a hrdost na svůj dělnický původ se staly hlavními myšlenkami, přičemž se snažili vyhýbat drogám, naproti tomu se věnovali koníčkům jako je fotbal, box a také alkohol.³⁵

---

³¹ Jedná se o žánr hudby, který v sobě spojuje prvky karibského menta a calypso, s prvky amerického jazzu a blues.

³² THEUNDISCIPLINED. *SKINHEAD: The Evolution of a Subculture and Society's View Thereof*. 2014

³³ Za hlavní rodiště subkultury je považováno předměstí Londýna East End

³⁴ Boty značky Dr. Martens byly v té době velmi oblíbeným artiklem. Značka vznikla těsně po druhé světové válce, kdy německý lékař jménem Clans Martens, který se zaměřil na bezpečné boty, jež by mohly být používány v případě zranění kotníku a pohodlně se tak nasazovaly v případě určitých potíží. Boty byly tvrdé, což se samozřejmě hodilo násilným prvkům subkultury skinheads, které mohli využívat jako zbraň.

³⁵ SMOLÍK. J. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. 2010. s. 131

Obr. 1 Zástupci skinheads v Londýně. Vpravo zástupci subkultury hippies.

Zdroj: <https://refresher.cz/28352-Skinheads-kluci-z-delnickych-ctvrti-a-ukradena-subkultura-ktera-nema-nic-spolecneho-s-rasismem>

Subkultura si byla vědoma svého postavení v nejnižších vrstvách společnosti, což si dala jako hlavní přednost. Typickým prvkem skinheads se stala skupinová solidarita a také kult mužnosti, na kterém si zakládali v rámci své skupiny. V době konce 60. let se nejednalo o skupinu etnickou, nýbrž o skupinu třídní. Shromažďovala tak jednotlivce, kteří se řadili k nižším vrstvám společnosti a měli tak společné osudy, trápení a cíle. Opačné pochopení měli pro zastánce a členy jiných subkultur, tvrdě vystupovali zejména proti hippies, kteří byli bráni jako slaboši a zhýčkaní. Celkový rasistický podtext skinheads se projevuje až později v rámci migračních vln přistěhovalců, kterým byl vyčítán životní styl a také zabírání pracovních pozic ve Velké Británii.³⁶

Hlavním zdrojem zábavy této mladé subkultury byly mimo fotbalu také návštěvy barů, hospod a podobných míst, kde se vyskytovaly ženy, alkohol a hudba. Hudba hrála typickou

³⁶ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus ČR*. 2003. s. 405

roli v subkultuře. Mezi nejoblíbenější žánry se stavělo opět ska a reggae³⁷, vyznačující se melodičností, rychlostí a typickou jednoduchostí. Skinheadi rádi navštěvovali fotbalová utkání, kde až s fanatickým zaujetím bránili svůj tým, přestože jejich primárním cílem bylo se poprat s fanoušky ostatních týmů, vyvolávat rvačky a bavit se nad pěstmi a krví svých protivníků. Mezi nejobávanější fanoušky se řadili zástupci West Hamu. Jak již bylo zmíněno, etnické rozdíly v subkultuře původně neexistovaly a mezi zástupce se řadili i černoši. Tyto rozdíly se vytvořily až postupem času, díky imigrantům z bývalých britských kolonií a území, kteří nabízeli svou pracovní sílu mnohem levněji než většina Britů. Tímto způsobem se velká část začala radikalizovat, zejména díky strachu z existenčních problémů. Tato radikalizace se začala promítat do rasistického kontextu, který souvisel s postupným politizováním subkultury. Mimo jiné se skinheadi „bavili“ rvačkami s přistěhovanci z Pákistánu³⁸, kteří se stali snadnou kořistí rozrůstající se skupiny pouličních skinheadů.³⁹ Je poměrně paradoxní, že se těchto rvaček ruku v ruce účastnili zástupci bílé i černé rasy, což je v kontextu dnešní doby absolutně nemyslitelné.⁴⁰

5.1.4 Skinheads v 70. letech

Počátek 70. let nebyl pro subkulturu skinheads vůbec dobrý, zejména co se týče rozrůstání subkultury, jelikož počet v lepším případě stagnoval, v tom horší klesal. Šlo o problém uvnitř samotné subkultury, která nebyla dostatečně soudržná. Kontinuita ve skupinách také chyběla, starší zástupci opovrhovali těmi mladými a ti se tak s touto subkulturou pořádně neidentifikovali. Jedinci středního věku zakládali rodiny, starší se distancovali od těch mladších a mladí hledali svůj cíl jinde. Měnil se také pohled na oblíbený hudební žánr. Reggae začalo směřovat k náboženským textům, přičemž hlavním prvkem se stávalo rastafariánství, jakožto směr především černošské komunity. Toto náboženství sice vycházelo z Bible a spojovalo prvky z judaismu, křesťanství a také egyptské kultury, přesto bylo pozitivně nakloněno marihuaně, jakožto látce spojující člověka s bohem. To bylo subkultuře skinheads velmi proti jejich přesvědčení.⁴¹

---

³⁷ Reggae podstoupilo několik změn v rámci subkultury skinheads. Změnu lze slyšet zejména v rychlejším a agresivnějším rytmu, přičemž klasické reggae nebo chceme-li root reggae je pomalejší a obsahuje velké množství náboženských textů. Vydávání desek bylo zajišťováno na tehdejší dobu velkým studiem Trojan Records.

³⁸ Pákistánci představovali největší skupinu přistěhovalců v letech 1969 až 1970

³⁹ Mimo přistěhovance se terčem skinheadské nenávisti stávali postupně homosexuálové a studenti. Tyto rvačky a nenávistné tendence se objevovaly zejména u starších členů subkultury.

⁴⁰ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus ČR*. 2003. s. 405-406

⁴¹ HEBDIGE, D. *Subculture: The meaning of style*. London: Routledge. s. 134

Subkultura si nedokázala najít pevný řád, což se promítlo na určitém útlumu a bloudění v kruhu, které znamenalo pro skinheads roky bez většího růstu a cesty vpřed. V letech 1972 až 1976 nebylo o subkultuře skinheads prakticky ani slyšet. Postupem času se měnil styl oblékání i celková image. Vlasy se zkracovaly, ovšem nikoliv vyholovaly, přišel tak styl a přejmenování subkultury na *suedeheads*, která byla aktivní prakticky jen do roku 1972. Mění se také oblečení, které je mnohem elegantnější, což se ovšem odklání od původního směřování subkultury, která neustále slábla. Mimo jiné se začaly vytvářet odnože a rozdílné útvary. Mezi takové odnože patří subkultura *smoothies*, jejíž příslušníci si zakládali na delším střihu vlasů. Podobnost lze sledovat na oblíbenosti černé hudby a také stále oblíbenějším fotbalu, který se stal v podobných skupinách kultovním sportem. Styl *bootboys*, tedy styl ulice, se zachoval až do znovuzrození subkultury skinheads v druhé polovině 70. let. Styl *bootboys* se týkal hlavně subkultur *suedeheads* a *smoothies*. Tyto subkultury se shromažďovaly kolem fotbalových utkání, přičemž se násilí na těchto původně kulturních akcích neustále zvyšovalo. Tyto skupiny se již nehlásily k samotným skinheads, nýbrž vytvářely velmi dobře organizované skupiny *hooligans*, jejichž hlavní náplní bylo ubližovat fanouškům druhých týmů, a to velmi precizně vypracovanou strategií. Je možná pravda, že si každý dokáže spojit násilí na stadionech se subkulturou skinheads, ovšem není možné svalit vinu pouze na jeden faktor. Násilí a fotbal jsou věci, které jsou spojeny od nepaměti. Jednalo se zejména o násilí praktikované z důvodu náboženských či teritoriálních nároků, což se týká oblastí mimo subkultury skinheads. Na druhé straně je nutné vzpomenout, že hlavními aktéry násilností na konci 60. let ve Velké Británii byli mladí chuligáni, kteří se řadili do subkultury mods a skinheads. Jejich náplní dne byla podpora vlastního týmu a hanobení ostatních, znepřátelených týmů. Velká Británie byla z tohoto vývoje poměrně šokována a byla nucena podstoupit určitá razantní opatření. Na utkání byla delegována policie a další organizátory pověřené složky, což zčásti eliminovalo násilí na stadionech. Rvačky a násilí se tak přesunuly na prostranství a do míst, kde se nepřátelské skupiny vyskytovaly nejvíce. Nebylo ničím ojedinělým, že se jednotlivé skupiny domlouvaly na rvačkách, které mohly nebo nemusely mít daná pravidla. V této době do první poloviny 70. let se v ochozech stadionů vytváří první tendence k rasismu, stupňovaného do raného neonacismu.⁴²

Subkultura skinheads se do roku 1976 zdála být umírající a byla považována za subkulturu jedné generace, která postupně vymizela. Skinheadi se stáhli do pozadí scény a několik let prakticky pomalu upadali do zapomnění. To se ovšem změnilo na konci roku

---

⁴² NETOLICKÝ, T. *Skinheads – milování i nenávidění*. s. 13

1976 a zejména v roce 1977, kdy se Velká Británie ocitla v hlubokých sociálních problémech, spojených s ekonomickou krizí, migrací obyvatelstva a vysokou nezaměstnaností. S těmito událostmi se na scénu dostává zbrusu nová subkultura nesoucí název *Punks*, která oživila subkulturu skinheads, jejíž jedinci vystupují ze stínu a zapomnění, ve kterém několik let stagnovali.⁴³

5.1.5 Punk a postupné silení subkultury skinheads

Subkulturní scéna se postupem let neustále vyvíjela a dá se říci, formovala do nové podoby, v níž figurovaly staré zvyklosti, které se kloubily s těmi novými. Druhá polovina 70. let toho byla jasným důkazem, kdy si subkultura skinheads prošla znovuzrozením, díky nástupu punkové revolty, ke které se staří, stávající i noví zastánci skinheads přidávali. Dělo se tak zejména z touhy o určitou renesanci této subkultury a poté také z politických důvodů. Velká Británie, jak již bylo zmíněno výše, se postupně dostávala do těžkých sociálních problémů a vysoké nezaměstnanosti, což s sebou neslo určitou nevoli, zejména ze strany střední a nižší vrstvy společnosti.

5.1.5.1 Oi-skins

Punk se stal jakýmsi krokem ke vzkříšení a znovuoživení subkultury skinheads, která v této době měla za sebou jasně danou historii. Zpočátku se vše vyvíjelo harmonicky, ovšem postupem času se začaly utvářet určité rozkoly a problémy mezi jednotlivými subkulturami. Hlavním problémem bylo politické směřování punkového hnutí, což se velké spoustě jedinců skinheadské subkultury nelíbilo. Skinheads byla subkultura čistě nepolitická a jakékoliv změny byly proti přesvědčení (zejména veteránů) subkultury. Tato událost se stala základem pro rozkol uvnitř samotné subkultury, která se začala nezastavitelně drobit na jednotlivé skupiny. Dalším problémem bylo užívání drog uvnitř punkového hnutí. Subkultura skinheads se od prvopočátku distancovala od těžkých drog a podobných látek. Tímto se začaly utvářet separované skupiny, z nichž nejvýznamnější se bezesporu stal street-punk, jehož zástupci vyznávali specifický typ punkové hudby, ve kterém se míchal klasický punk s prvky ska a texty oslavující a zdůrazňující důležitost dělnické třídy a vlastní výjimečnost dělnického původu. Street-punk odmítá politické směřování a politické tendence klasického punkového hnutí. Mezi základní hudební hvězdy street-punku patřila kapela s názvem Cockney Rejects, která se proslavila v subkultuře svou písní Oi! Oi! Oi!, podle níž se také jmenovala pozdější

---

⁴³ HEBDIGE, D. *Subculture: The meaning of style*. London: Routledge. s. 136

tradiční odnož punku, tedy Oi, jakožto zkomolenina pozdravu Hi. Stejně jako samotná subkultura, tak i v muzice hrála prim jednoduchost. Na koncertech se postupně začaly objevovat subkultury punku a skinheads společně, zejména ti jedinci, kteří se nedokázali ztotožnit s politickými cíli punkového hnutí. V této chvíli se začínají postupně projevat rasistické modely subkultury. Postupně se na koncertech objevovaly jasně rasistické symboly, jednotlivci i celé skupiny začaly v určitých momentech hajlovat a celkové rasistické tendence se prohlubovaly s nelepšící se situací na poli sociální politiky Velké Británie. Rasistické pokřiky a gesta postupně přerůstaly v pouliční rvačky, jejichž cílem se staly skupiny přistěhovalců a naopak oplácení násilí přistěhovalců na hlučné a násilné skupině skinheads. Rasistické pohnutky jednotlivých subkultur se začaly projevat, což značně pochroumalo jednotnost subkultury skinheads, která se začala dělit.⁴⁴

5.1.5.2 *Trojans*

Jakožto odpověď na šířící se informace o spojení subkultury skinheads s neonacistickými náladami, dochází k mírnému návratu ke kořenům, ovšem docházelo k tomu pouze u části jedinců patřících do této subkultury. Návrat ke kořenům se udál zejména díky hudbě. Do módy se opět dostává hudební směr ska, který dokázal přilákat zástupce subkultur mods, rude boys i skinheads. Vznikají nové kapely, které jsou založené na nerasistických textech a smýšlení. Jde tedy o nerasistickou a také o nepolitickou vlnu, která dokázala přilákat mnohé zástupce jednotlivých subkultur. Jakožto tradicionalisté si zakládali na jasných pravidlech z prvopočátků subkultury skinheads, ovšem i tak se později ukázala nejednotnost subkultury jako takové. Stále častěji docházelo k různým rvačkám na samotných koncertech, ovšem je nutno podotknout, že tyto rvačky neměly nic společného s rasismem, ale byly spojovány s politickými názory a s fanatickou podporou oblíbeného fotbalového týmu, Trojans, neboť také tradicionalisté jsou apolitickými zástupci subkultury skinheads, kteří chtějí upozornit na svůj původ a dané tradice.⁴⁵

Nutné je také podotknout, že část subkultury se nedokázala smířit s rostoucím počtem přistěhovalců a začínala se názorově přibližovat rasismu a všem negativním jevům, které jsou s rasismem spojeny. Na tuto vlnu navazují jedinci, kteří se snaží využít subkulturu skinheads k politickým účelům a k prosazení určité názorové politiky ve společnosti.

---

⁴⁴ NETOLICKÝ, T. *Skinheads – milování a nenávidění*. s. 15

⁴⁵ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus ČR*. 2003. s. 406

5.1.5.3 *White power skins*

S tímto směrem a politickým smýšlením je také spojena odnož subkultury s názvem *White power skins*, která mezi sebe přibírá zastánce rasistických tendencí. Dochází k vytvoření a utváření nacionalistických názorů uvnitř subkultury, které neodkladně vedou k rasistickému násilí, zejména vůči obyvatelům z přistěhovaleckých komunit. Útoků neustále přibývá, čehož si začínají všimnout média i většinová společnost a skinheady začínají považovat za násilnickou skupinu lidí. Ovšem házet skinheady do jednoho pytle by bylo moc jednoduché. Subkultura skinheads se začala definitivně rozdělovat a mezi rasistickou a nerasistickou⁴⁶ základnou této subkultury začaly vznikat nejednoduché spory, které jsou patrné prakticky až do dnešních dní. Mimo jiné v rámci tohoto rozkolu vzniká také nacionalistická organizace s názvem *British National Front*, která se snaží spojit nacionalisticky smýšlející skinheads, verbovat je a využívat jejich schopnosti v pouličních rvačkách a bitkách. Jde o nezadržitelnou cestu k radikalizaci skinheadů směrem k pravici, což se velké části této subkultury nelíbilo. Subkultura se tímto diferencuje, část skinheadů se orientuje pravicově a naopak část, dříve politicky nezaložených jedinců, se organizuje v levicových skupinách, jež se snaží třídní boj vyhrát skrz politiku.⁴⁷

Obr. 2 Začátek frakce *White Power Skins* ve Velké Británii

⁴⁶ Jedná se o apolitické zástupce subkultury skinheads (tradicionalisté), kteří nechtějí mít s politikou či rasismem nic společného. Základem jejich existence je hrdost na svůj dělnický původ a dané zakořeněné tradice.

⁴⁷ MUGGLETON, D. *Inside subculture: The post modern meaning of style*. 2000. s. 252

Dalším impulzem k rozvoji pravicového hnutí a směřování k politice se stal Ian Stuart Donaldson, který v roce 1977 založil hudební skupinu s názvem Skrewdriver, která se stává absolutní jedničkou u zastánců extrémně pravicových skinheads. Jejich texty byly velmi nevybíravé, extrémně rasistické a násilí podporující. Jedná se tak o pravý opak hudebního stylu Oi!. Skrewdriver si našli velkou fanouškovskou základnu, přesto se roku 1979 kapela rozpadla, což přivedlo Iana na myšlenku založit menší politickou stranu nesoucí název White Noise, jež zaujala podobně smýšlející pravicové strany ve Velké Británii. White Noise se v roce 1981 přejmenovala na Blood and Honour Club. V roce 1982 dochází k znovuzrození skupiny Skrewdriver, která se, pokud to bylo ještě v té době možné, stále více radikalizovala. Texty jednotlivých písní byly opravdu silně rasistickým počinem, vyzývajícím k vytvoření čistě bílé Británie. Nepohodlnými se stávali přistěhovalci a zástupci odlišných ras⁴⁸, ale také homosexuálové či komunisté. Začíná vznikat ideologie bílé moci nebo také bílé síly, která je založena na myšlence nadřazenosti bílé rasy. Tato bílá síla se neodkladně hlásí k nacionálnímu socialismu a toto heslo se stává základem rasové války, která se postupně rozšiřuje mimo hranice Velké Británie. Vzniká tak ultrapravicová odnož subkultury skinheads. Ta svými činy, násilnostmi a velmi radikálním přístupem přitahuje pozornost společnosti a médií, prezentující subkulturu skinheads jako rasistickou skupinu bez ohledu na možnost rozlišení jednotlivých odnoží této subkultury. Skinheads se tak stávají nebezpečnými v očích tradiční společnosti a v rámci tradiční kultury. Rasismus, rvačky, rabování, nepokoje, střety s policií a problémy se zákonem se neustále stupňují. Média prezentují skinheads jako zlou subkulturu (nebo také hnutí), čehož si samozřejmě všímají jedinci v zahraničí, což snadno přispívá k rozšíření této subkultury za hranice Velké Británie a dokonce i za oceán do Spojených států amerických.⁴⁹

V rámci rozšiřování a rozdělávání subkultury skinheads se začala v 80. letech utvářet určitá hnutí, organizace či chceme-li iniciativy, které měly za úkol prezentovat ideové myšlenky jednotlivých oddělených proudů subkultury skinheads. V Anglii vznikají dvě velké

---

⁴⁸ Základním heslem pro White Power skins se stala věta o 14 slovech, vyřčena Davidem Lanem: We must secure the existence of our people and a future for White children (v překladu: Je nutné zajistit existenci našich lidí a budoucnost pro Bílé děti).

⁴⁹ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus ČR*. 2003. s. 407-409

odnože. První z nich je iniciativa s názvem Rock against racism (RAR), na kterou navazuje, jako protiváha, Rock against communism (RAC).

5.1.5.3.1 RAR

Rock Against Racism jasně symbolizoval myšlenkové tendence části subkultury skinheads, která se distancovala od rasismu a chtěla upozornit na tradiční hodnoty subkultury, které byly hluboce zakořeněny v minulosti a spjaté se vznikem. RAR se inicializoval pomocí festivalu nesoucí název Anti-Nazi League, pořádaný roku 1978. Festival se zaměřoval na boj proti narůstajícímu vlivu hudebních žánrů, které v sobě spojovaly tvrdou muziku a tvrdé texty plné rasistického podtextu. Umírnění skinheadi a tradicionalisté v Londýně uspořádali průvod, kterého se zúčastnilo více jak sto tisíc lidí. Snažili se upozornit na podstatu subkultury skinheads, na svůj nesouhlas s rasistickým podtextem subkultury. Po tomto průvodu se v londýnské čtvrti East End konal výše zmíněný festival plný hudby a propagačních akcí. Tento festival byl plánovaný jako jednorázová akce, ovšem pro svůj úspěch a lidský zájem se nakonec uspořádala celá kampaň cílící na nerasistickou podstatu subkultury skinheads, nebo alespoň nerasistickou část této subkultury. Akce se účastnilo velké množství podobně smýšlejících kapel v čele s hudební skupinou The Clash.⁵⁰

5.1.5.3.2 RAC

Tato zkratka je vlastně protiváhou pro Rock Against Racism, což potvrdilo rozkol a nejednotnost subkultury skinheads a další směřování těchto rozdílných skupin. RAC značí zkratku pro Rock Against Communism, kterou vytvořila část rasistických skinheads, kteří se tak snažili vytvořit živnou půdu pro rasistické nálady, a to nejen v samotné subkultuře, ale také ve většinové kultuře. Pomocí organizovaných koncertů, hesel a dalších nástrojů rozšiřovali reklamu nenávisti proti jiným rasám. RAC, stejně jako všechny ostatní akce, měla silný nádech politické manipulace, v čele s neofašistickou politickou stranou National Front, která tímto způsobem získávala voliče na svou stranu. Opět se na scéně objevuje hudební skupina Skrewdriver a jméno jejich člena Iana Stuarta Donaldssona, který tuto velmi kontroverzní neonacistickou hudební skupinu založil. Tyto akce si našly poměrně velkou řadu posluchačů, ovšem narážely na stále větší odpor antirasistické mládeže, jež bojkotovala veškeré pokusy o rozšiřování reklamy v rámci podobných koncertů a shromáždění. Docházelo také k četným střetům mezi zástupci neonacistů a antifašistů, kde byly na pořádku dne předem

---

⁵⁰ FARIN, K. *Skinheads: Munchen*. 1993. s. 21

domluvené rvačky, které často končily velmi krvavě. Společnost se začala rozdělovat, přičemž si subkultura skinheads začala pomalu a jistě utvářet nálepku rasistické skupiny, plné alkoholu a násilí holdujících lidí, bez špetky rozumu, společenského vychování a vlastního sebeuvědomování.⁵¹

I přes odpor většinové společnosti se subkultura skinheads začíná šířit mimo hranice Velké Británie, jakožto hnutí zastupující okrajové jedince společnosti. Subkultura se šíří zejména do států, kde jsou rasismus a podobné myšlenky silně zastoupeny a mají hlubokou historii. Jedním z takových států jsou Spojené státy americké, kde byl rasismus v minulosti asi nejmarkantnější. Stereotypy z minulosti se v USA pomalu odbourávaly, ovšem poměrná část obyvatelstva má rasistické nálady stále v živé paměti. Rasismus je tak základem pro růst subkultury skinheads ve světě, což nemá s původním záměrem a myšlenkou této subkultury vůbec nic společného. Ve spojených státech amerických se vytváří nová podoba skinheads, která je nazývána jako *boneheads*.⁵² Většinová společnost považovala boneheads za nástupce nechvalně známé skupiny Ku-Klux-Klan, která tyranizovala americké přistěhovalce a jedince černé pleti po velmi dlouhou dobu. I toto je jedním z důvodů, proč je ve světě vnímána subkultura skinheads jako čistě rasistická.⁵³

Na začátku 80. let se subkultura a zejména hnutí boneheads šíří dále po celé Evropě. Nejmarkantnější stopu zanechala v Německu, kam se dostala především neonacistická odnož, stejně jako do Itálie odnož neofašistická, kde mají tyto odnože silnou tradici v okrajových částech společnosti. Dalšími zeměmi, kam hnutí prostupuje, jsou Skandinávské země, Belgie, Nizozemí a hlavně Francie. V těchto zemích dochází ke sjednocování tohoto hnutí, stejně jako k vystupňovanému násilí na přistěhovalcích. Ve francii jsou středem těchto napadení zejména Arabové, zatímco v Německu to jsou turečtí přistěhovalci. Povědomí o hnutí je rozšiřováno také nechvalně proslulou skupinou Skrewdriver, která stále více vystupuje v těchto zemích a zejména v Německu si získává velmi silnou fanouškovskou základnu. Opět se do popředí dostává politická skupina Blood and Honour⁵⁴, která je neoficiálním sponzorem různých

---

⁵¹ FARIN, K. *Skinheads: Munchen*. 1993. s. 21

⁵² Jedná se o skupinu skinheadů, kteří se chovají silně rasisticky a xenofobně, přičemž se tyto skupiny vytvářely zejména ze zástupců White power skins a Nazi skins (později nazývaní také jako Hammerskins v USA). Pro tradicionalisty a další nerasistické skinheads se jednalo o pouhé napodobitele subkultury, kteří sebrali určitou image a identitu subkultury, ovšem nikdy se mezi skinheads řadit nemohou.

⁵³ DANICS, Š. *Skinheadi a extrémní politická pravice*. 2002. s. 77

⁵⁴ Blood and Honour je skupina, jež se vytvořila při nesouladu a nesouhlasu National Front ve velké Británii, která se jako neúspěšná politická strana veřejně přestala hlásit k neonacismu. To vytvořilo podmínky pro Iana Stuarta, který navázal na předešlou činnost National Front a vytvořil v roce 1987 Blood and Honour. Jednalo se o velmi radikální organizaci, jež se hlásila k odkazu Třetí Říše. I přes tyto radikální názory si postupně vytvářela své portfolio a řady zástupců, kteří se neustále rozšiřovali, zejména díky proniknutí této myšlenky do

tajných koncertů a akcí, jejichž hlavními návštěvníky jsou právě zástupci hnutí boneheads. Tímto je dále utvářeno povědomí o subkultuře skinheads, která je již v této době, na začátku 80. let, chápána jako subkultura rasistická. Toto povědomí je ovšem chybné a tak se také zastánci a zástupci původní myšlenky subkultury skinheads formují do dalších skupin, kterými chtějí vyjádřit svůj nesouhlas s rasistickým podtextem subkultury jako takové.⁵⁵

5.1.5.4 S.H.A.R.P.

Z tohoto důvodu se vytvořila frakce, která vznikla v roce 1985 v New Yorku, nesoucí název S.H.A.R.P.⁵⁶ Tato frakce se veřejně obhajovala vůči rozkolu v subkultuře a snažila se upozornit na nerasistickou povahu této frakce a původní myšlenky subkultury skinheads, přičemž hlavním heslem se stávala slova, že ne všichni skinheads jsou rasisté, stejně jako ne všichni kněží zneužívají děti.⁵⁷ Nejednalo se však pouze o slovní boj a hájení svých pravidel a myšlenek, nýbrž docházelo k četným střetům mezi jednotlivými frakcemi, při nichž docházelo k četným zraněním a výtržnostem. Frakce S.H.A.R.P se vytvořila na základě prvotní myšlenky subkultury skinheads a jejím cílem bylo poukázat na určitou krádež identity, kterou si subkultura dlouhou dobu budovala. Absolutně nesouhlasila s výroky jako bílá síla a rasismus⁵⁸ byl pro ně absolutním tabu. Největšími nepřáteli se tak stávali boneheads, kteří rasistické nálady rozšiřovali nejvíce. V roce 1989 se tato myšlenka a frakce šíří i za oceán do Evropy.⁵⁹ Základem se stávají koncerty plné původní hudby a stylu oblékání, odkazující na nerasistickou podstatu celé frakce a celkové subkultury skinheads, proti které jsou rasističtí skinheads pouhými zloději jména. S.H.A.R.P tak postupovali cestou více činů méně slov. Hlavním propagátorem se stává člen Oi! skupiny Roddy Moreno a jeho kapela s názvem The Oppressed.⁶⁰ Do frakce S.H.A.R.P bylo zapojeno velké množství jedinců černé pleti, přistěhovalců z tehdejších britských kolonií, což jasně dokazovalo nerasistickou

---

Evropy a USA. Ian Stuart nakonec podlehl v roce 1993 zraněním po autonehodě, čímž se prakticky stal modlou této skupiny. Do popředí se dostává odnož Blood and Honour s názvem Combat 18, která je ještě radikálnější. Hlásí se veřejně k odkazu Adolfa Hitlera a mezi své přibírá prakticky každého, podobně smýšlejícího jedince. Navzdory své podstatě a odkazu se Combat 18 dokázala velmi dobře organizovat a vytvořila teror po celé Evropě, jehož terčem se stali přistěhovalci, jakožto zástupci zla a korupce.

⁵⁵ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. 2003. s. 405-406

⁵⁶ Neboli SkinHeads Against Racial Prejudice

⁵⁷ GEORGE, M. *Skinhead nation*. 1996. s. 32

⁵⁸ Jediná oficiální politika frakce S.H.A.R.P byla opozice vůči rasismu a jakémukoliv rozšiřování neonacismu či neofašismu

⁵⁹ Zejména do Velké Británie a Německa

⁶⁰ Jde o veřejně prohlášenou antifašistickou skupinu, která se zasadila o rozšíření S.H.R.A.P. do světa. Hlavní myšlenkou Roddyho Morena byla zásadní role černých přistěhovalců v subkultuře Skinheads, kteří byli v minulosti páteří subkultury a jsou jimi dodnes. Upozorňoval tak na čistě nerasistickou podstatu subkultury Skinheads a na nesmyslně medializované informace

povahu frakce a jasné signály celému světu, že subkultura skinheads není založena na rasismu, xenofobii či dalším odmítání společenských pravidel, hanobících rasu.⁶¹

S.H.A.R.P je vlastně pravým opakem White Power skinheads, kteří se snaží rozšiřovat rasismus a nenávisť vůči jiným rasám. Jedná se vlastně o spojení všech nerasistických frakcí subkultury skinheads, které dávají najevo svou nerasistickou podstatu. V rámci frakce vznikaly nové hudební skupiny, fanziny či vydavatelství. Často se snažily navazovat vztah s tradicionalisty, kterým se také svými myšlenkami snaží přiblížit, stejně jako udržet myšlenku tradičního punku. Na druhé straně se tato frakce mělní na menší skupiny od apolitických zástupců po krajně levicové projevy. Jednoznačným bodem, který spojuje tuto frakci, je boj proti rasismu a spojení základů subkultury skinheads v jeden celek. V dnešní době se jedná o největší nerasistickou frakci této subkultury.⁶²

S levicovým smýšlením některých zástupců umírněných nerasistických skinheads souvisí ještě jedna frakce, která si říká *Red Skins*. Tato frakce se začala objevovat v roce 1993, spojující nejen levicově smýšlející skinheads, ale také skinheady anarchisty. Ve Velké Británii se začínala hlásit k levicovým a ultralevicovým myšlenkám a zapojovala se do politického života v rámci politických stran jako jsou Komunisté, Labouristé nebo Socialisté. Red Skins se kromě svého politického směřování odvolávali na tradiční myšlenky skinheads, jako je hrdost na svůj původ dělnické třídy a boj proti neofašismu či neonacismu. Je pravda, že se jedná o poměrně malou frakci, která se odlišuje stylem oblékání. Nikoli však stylem, ale barvou, kde vystupuje zejména červená barva určité části oblečení.⁶³

5.1.5.5 R.A.S.H., A.R.A. a G.S.M. Skinheads

Postupným vývojem společnosti, subkultury i společenských problémů, se začaly utvářet další frakce, které směřovaly ke sjednocení jedinců spojující mezi sebe stejnou myšlenku a určitý cíl. Subkultura se stávala opravdu velmi rozdělenou, proto přicházely snahy o sjednocení menších frakcí. Prvním takovým pokusem je organizace R.A.S.H, jež spojovala všechny anarchisticky a levicově smýšlející skinheads⁶⁴, kteří se stavěli proti mýtům

---

⁶¹ CHMELÍK, J. *Symbolika v extremistických hnutích*. 2005. s. 41

⁶² BASTL, M. *S.H.A.R.P – Skinheadi proti rasovým předsudkům*. 2001

⁶³ Tamtéž

⁶⁴ Jedná se o velmi zajímavé spojení anarchistů a bolševiků, kteří by se za normálních okolností nejspíš příliš nesnesli. Jedná se totiž o protichůdné myšlenkové proudy, s naprosto jinými cíli. V rámci subkultury skinheads se ovšem jednotlivé myšlenky propojují a vzájemně doplňují, což je důkazem i na hudební scéně, kde vedle sebe vystupují hudební kapely zastupující oba výše zmíněné směry.

o subkultuře skinheads, jako rasistické skupiny. Zároveň se začali politicky angažovat a vytvářet tak určitou možnost pro změnu poměrů a povědomí společnosti.⁶⁵

Organizace A.R.A. reagovala na vývoj ve společnosti v celém světě, kdy se snaží upozornit na nerasistickou podstatu subkultury skinheads a zároveň spojit všechny antirasisty a antifašisty. Organizace vznikla na konci 80. let 20. století v USA ve městě Minnesota, jakožto nesouhlas s rostoucím povědomím o subkultuře, jako rasistické skupiny. Postupně se A.R.A a samotná myšlenka rozšiřovaly po celém území USA a Kanady, přičemž důležitou roli hrály anarchistické skupiny a organizace. Díky nim došlo k rozšíření sítě samotné frakce, přičemž v nedávné minulosti bylo podniknuto několik akcí, zaměřených zejména na protestující davy neonacistických skupin po celém území USA. I přestože vše zní vznešeně, akce pořádané A.R.A. jsou velmi násilné. Například v roce 2012 došlo v chicagské restauraci v USA k útoku na jedince účastnících se summitů určených pro bílé obyvatelstvo.⁶⁶

Organizace G.S.M⁶⁷ je společenstvím skinheadů, kteří se veřejně hlásí k homosexuální orientaci bez zábran a veřejného pohoršování vně i uvnitř subkultury. Přestože byla snaha o vzdmutí této frakce již na počátku vzniku subkultury skinheads, do povědomí se dostává až s nástupem nového tisíciletí.⁶⁸

5.1.5.6 Extrémní extrém B.H.S. a W.A.R.

V současné době si prosazují svou působnost v rámci subkultury skinheads i opravdu extrémní frakce či hnutí, které mají s původní myšlenkou svobodného, apolitického a ke střední třídě se hlásícího skinheada opravdu velmi daleko. Prvním hnutím je B.H.S., jež tradičně vznikla v USA na konci 90. let. Jedná se o hnutí hlásící se k nacistickému odkazu, ovšem spojující severskou mytologii a vzývající severské božstvo (zejména boha Odina). Druhým hnutím je teroristická organizace vystupující pod zkratkou W.A.R. Jde o extrémistickou organizaci spojující jedince v rámci rasového boje a určování síly bílého člověka. W.A.R. sou poměrně dobře organizováni a disponují velkým množstvím zbraní a dobrým výcvikem pro četné pouliční boje.⁶⁹

---

⁶⁵ NETOLICKÝ, T. *Skinheads – milování i nenávidění*. A-kontra č. 131, 4/2005. s. 17

⁶⁶ FIES, A. *Anti-Racists' Attack White Heritage Group in Family Restaurant*. 2012

⁶⁷ Jedná se o zkratku G.S.M. tedy Gay Skinheads Movement

⁶⁸ MURRAY, H. *Gay Skins*. 2014. s. 187

⁶⁹ CHMELÍK, J. *Symbolika v extrémistických hnutích*. 2005. s. 44-45

Shrnutím lze tedy velmi jasně vyzorovat nejednoduchý a velmi komplexně rozložený vývoj subkultury skinheads ve světě. Vznik ve Velké Británii a další přesun prakticky po celém světě přinesl této subkultuře spíše samá negativa. Jedná se o subkulturu plnou jasných pravidel, extravagantní módy, netradiční hudby a také zábavy, kterou se stává zejména násilí a fotbal. Jejich spojení s rasismem je ovšem na hony vzdálené od pravdy. Ne každý skinhead je rasista, neonacista či neofašista. Tyto skupiny, hnutí, organizace si pouze vypůjčily určitý životní styl a kulturu subkultury skinheads, ovšem základní myšlenky a jejich prosazování jsou od sebe opravdu velmi vzdálené. Zatímco původní subkultura nerozlišovala mezi rasou a stávala se silně apolitickou subkulturou, ostatní rádo by skinheads frakce si kulturu a další prvky ze subkultury skinheads pouze půjčují, ovšem zakládají si svou pověst na silných politických tendencích a rasistickém podtextu, kterému podřizují veškeré oblékání, symboly, styl hudby, styl komunikace a další věci, které nemají s původní myšlenkou subkultury skinheads nic společného. V současné době je subkultura velmi diferencovaná a je proto logické, že si společnost nedokáže jednotlivé typy skinheads a jejich odnože či frakce pořádně zařadit. Pokud se zeptáte veřejnosti, co si vybaví pod pojmem skinheads? Většina odpoví vyholené hlavy, násilí a zejména rasistické myšlenky a tendence. A právě toto povědomí o subkultuře skinheads je vytvářeno chybnou představou o původní myšlence této subkultury. Na druhou stranu je velmi pravděpodobné, že ani mnozí jedinci, kteří se považují za skinheads a patří do určité skupiny, nemají o základní myšlence a původních kořenech této subkultury valné vědomosti.

5.2 Skinheads na našem území

Ostatně jako jiné trendy a novinky, tak i subkultura skinheads se do Československé republiky dostávala pozvolna a z počátku s velmi zkreslenými a nepřesnými informacemi. Povědomí o této subkultuře se začalo rozvíjet až na konci 80. let minulého století, zejména díky pozvolnému rozpadu komunistického bloku a pozvolné demokratizaci našeho státu. Před rokem 1989 nebylo ani obecných informací o Západě mnoho, natož poté jednotlivé zmínky o výskytu subkultur v Evropě. Přesto je možné dohledat krátké články o subkultuře skinheads, zejména pak v mládežnických časopisech, které mnohdy přinášely zkreslené informace o situaci v západních zemích, což bylo způsobené zejména propagandou komunistické strany a moskevským diktátem.⁷⁰

---

⁷⁰ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. 2003. s. 410

Zajímavé články přinášel oblíbený časopis 100+1 zahraničních zajímavostí, které se zabývaly životem subkultur v tehdejší Evropě. V roce 1985 vyšel v tomto časopise článek nazvaný „Holohlavci, to jsou, pane, chlapi“. Nešlo však o příliš pozitivní reportáž, nýbrž o poměrně naturalistický popis subkultury, která si libuje v násilí, a vyznávající silnou rasistickou politiku. Skinheads byli popisováni jako nepřátelé kultury a podporovatelé lidí, kteří se svou ideologií dopouštěli nejhorších zločinů. Například se v závěru článku objevil muž jménem Jorjos Gavril, který se jako zástupce ultrapravicových skinheads nestyděl za svá tetování ve formě hákových křížů. Zároveň se připravoval na, podle reportérových slov, „další noc dlouhých nožů“, prostřednictvím výcviku v bojovém umění. Právě tyto zkreslené informace o kořenech subkultury skinheads, která nemá s hákovými kříži a rasismem nic společného, vytvářely velké množství hluchých míst a nepřesných představ v hlavách mladých lidí. Možná právě komunistická snaha pošpinit skinheady a očernit je jako nepřátele režimu, přispěla k vytvoření určitého kultu a zvýšení popularity samotné myšlenky. „S takovým informačním základem se v osmdesátých letech v Čechách objevili první skinheads, jejichž počty se až do listopadu 1989 počítaly spíše v desítkách. Většinou šlo o kluky, jimž vyhovoval sestřih, který si přivezli z výkonu povinné vojenské služby, nosili těžké boty jako kanady a leteckou bundu bomber a neměli rádi komunismus.“⁷¹

Do sametové revoluce se na odporu vůči komunistickému režimu shodovala nejedna subkultura, ovšem skinheadi si do listopadu 1989 svou identitu i existenci, jako antikomunistické skupiny, bránili slovy i pěstmi. Utváření této identity, ale obecně i módy a způsobu chování bylo pro české skinheads velmi obtížné. Většina subkultur a dalších skupin vznikají pomocí skupinové deviace, kdy se jednotliví členové a nováčci navzájem doplňují, učí se od sebe a přejímají nové i zavedené tendence dané subkultury. V případě skinheads se jednalo o individuální deviaci, kdy se subkultura vytvářela izolovaně a na velmi zkreslených základech z tuzemských časopisů, jež byly pod cenzurou komunistického režimu. Sport se stává jedním z důležitých míst, kudy se určité informace o subkultuře skinheads dostávají mezi obyčejné Čechy⁷², kteří v sobě cítí revoluční a antirežimní tendence.⁷³

---

⁷¹ VEDRAL, J. *Subkultura skinheadů prošla vývojem, rasisté z ní zmizeli*. 2009.

⁷² Velkou událostí, jež se pravidelně objevovala v československých sportovních periodikách, se stalo fotbalové finále Poháru evropských mistrů v roce 1985, kdy mezi sebou nastoupil Liverpool a Juventus. Angličtí hooligans zde nejen podporovali svůj oblíbený klub, ale také vyvolávali nepřátelství mezi jednotlivými fanouškovskými tábory. Velkým neštěstím byl výběr stadionu pro tento velký zápas, kterým by belgický Heysel stadium. Jednalo se o velmi starý svatostánek, který byl postaven v roce 1930. Kromě pořádných bezpečnostních pravidel a opatření, byl stadion starý a svou konstrukcí velmi zaostalý. V momentě, kdy se jednotlivé tábory přestaly napadat slovně a došlo na rvačku (kdy angličtí „rowdies“ přelezly bezpečnostní oplocení mezi jednotlivými tábory), jež skončila přetížením stěny a zřícením jednoho bloku stadionu. Toto neštěstí nepřežilo 39 lidí (32

V Československu se skinheadi zpočátku velmi bratřili s punkery, s kterými sdíleli stejný zájem v hudbě i módě, což se postupem času ovšem měnilo, zejména z hlediska myšlenkových tendencí a určitých pravidel. Zpočátku je spojuje nenávist vůči komunistickému režimu, který považují za největšího nepřítele svobody. Přestože šlo hlavně o zábavu a nutnost patřit do party, základem se stávalo násilí. Skinheadi se po sametové revoluci začínají oddělovat od punku, který se pro ně stává nepřítelem, stejně jako každý, kdo je něčím odlišný, převážně pak barvou pleti. Skinheadi se začínají organizovat a vyhledávat pouliční boje. Alkohol, tvrdá muzika a fyzický boj spojený s rasismem byly tehdy základem zábavy. I tento fakt nasvědčuje tomu, že byla subkultura skinheads a její původní poselství překrouceno a ze skinheadů se v Československu stávají spíše neonacisté či neofašisté. Subkultura se dostává do ČSR převážně z Německa, kde bylo velké množství rádoby skinheadů pouze obyčejnými ultrapravicovými jedinci.⁷⁴

Z punku a myšlenkových vln z Německa se tak postupně vyvinula československá frakce skinheads, která si v roce 1989 našla svou modlu a určitého guru subkultury. Tím se stává Daniel Landa a jeho hudební skupina Orlík, jež se netajila svou rasistickou podstatou (což dokazují některé texty nejslavnějších písní), i když převážně zdůrazňovala příslušnost k vlastenectví a neomezené zábavě.⁷⁵

Kapela Orlík vznikla v roce 1987 a byla inspirována nově vznikající československou subkulturou skinheads, a to po vzoru zahraničních kapel, které se k nám dostávaly skrz hranice s Německem. Název je odvozený od vinárny Orlík, ve které se pražští skinheadi začínají scházet a užívat si nevázané zábavy, alkoholu a všeho, co k mládí patří. Zakládajícími členy skupiny Orlík byli Daniel Landa a David Matásek. Rok 1987 se stal rokem kapely Orlík. Kapela si postupně začala vytvářet silnou fanouškovskou základnu, která začala vytvářet skinheadskou kulturu právě podle chování této kapely. Přestože byla životnost kapely Orlík poměrně krátká, trvala pouze do roku 1991, dokázala vyprodukovat dvě velmi úspěšná alba. Jednotlivé skladby se tradičně umísťovaly na předních příčkách československých televizních a rádiových hitparád. Na druhé straně přispěla kapela k rasovým nenávistem v Československu a pozdější České republice a do historie se zapsala jako kapela s rasistickým podtextem a fašistickým základem. Daniel Landa si u mnohých

---

fanoušků Juventusu, kteří byli zahnáni ke stěně nepřítelny anglickými fanoušky), a více jak 600 jich bylo zraněno. Toto neštěstí obletělo prakticky celý svět, dostalo se i do československých médií

⁷³ VEDRAL, J. *Subkultura skinheadů prošla vývojem, rasisté z ní zmizeli*. 2009.

⁷⁴ CHMELÍK, J. *Symbolika v extremistických hnutích*. 2005. s. 12

⁷⁵ VEDRAL, J. *Subkultura skinheadů prošla vývojem, rasisté z ní zmizeli*. 2009.

vysloužil přízvisko rasisty a „nácka“, přestože několikrát opakoval, že fašistou nikdy nebyl a nikdy nebude. Nebýt hudebního vlivu skupiny Orlík, nikdy by pravděpodobně subkultura skinheads (a veškerá její radikální a kontroverzní činnost) nedosáhla takového stupně a takové intenzity.⁷⁶

Příznivci skinheads a zejména skupiny Orlík si začali vytvářet vlastní ideologii, kterou poté promítali do vlastního života, do vlastních akcí a vlastního myšlení. Odmítali německý fašismus, ovšem stáli na pomezí silně radikálního nacionalismu, ke kterému bylo přidáno velké množství vlastenectví spojeného se znovuzrozením husitství. Vzniká tak speciální frakce skinheads, kteří si začínají říkat tzv. *kališníci*. Orlík začíná určovat přesnou ideologii subkultury v Československu, přičemž se do popředí dostává vlastenectví, ale také pivo, ženy a ve velké míře i rasismus.⁷⁷

Sametová revoluce s sebou přinesla velké množství změn a uvolnění ve společnosti, se kterou šel ruku v ruce masivní rozvoj kultury. Subkultura skinheads pokračovala v rozvoji pod masivním vlivem skupiny Orlík, která se pod rouškou uvolněných vztahů mnohem více radikalizovala, tedy spíše se radikalizovali její posluchači. To také dokládá rok 1990, kdy vyšlo album Oi!. To dosáhlo opravdu rekordních prodejů a popularita Orlíku strmě stoupala. Hlavním obecnstvem se na koncertech a festivalech stávali zástupci skinheadů, kteří se na takové akce přišli pobavit, ale také vyvolávat konflikty a rasové nenávisti. Z tohoto důvodu si velké procento společnosti spojilo skupinu Orlík s rasismem. Kapela se začala bránit tím, že byly jejich texty nesprávně pochopeny, přičemž zároveň kapela nemůže za to, co posluchači takových textů poté dělají. Velkým problémem se také stávaly zvyšující se nesympatie mezi zástupci skinheads a punkerů, kteří byli před revolucí prakticky stejnými skupinami, bojujícími proti společnému nepříteli, kterým byl komunistický režim. Při absenci takového nepřítelů se začínaly objevovat konflikty, kdy setkání těchto dvou skupin či subkultur končila rvačkami. Skinheadi vystupovali nejen proti punkerům, ale také proti přistěhovalcům a Romům.⁷⁸

Nejznámějším členem hudební skupiny Orlík je bezesporu Daniel Landa, herec a zpěvák, kterého velké množství fanoušků považuje za nejlepšího muzikanta současné české hudební scény. Jedná se o člověka, který se v 90. letech zapojil do subkultury skinheads a svým vlivem dokázal ovlivňovat celou generaci skinheadů, kteří

---

⁷⁶ VEDRAL, J. *Subkultura skinheadů prošla vývojem, rasisté z ní zmizeli*. 2009.

⁷⁷ VEDRAL, J. *Subkultura skinheadů prošla vývojem, rasisté z ní zmizeli*. 2009.

⁷⁸ SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. 2010. s. 145

zažili opravdový boom, a to zejména po sametové revoluci. Daniel Landa se narodil v roce 1968 v Praze, během svého raného života vystudoval pražskou konzervatoř, založil hudební skupinu Orlík, a díky své sólové dráze se proslavil prakticky po celé republice i v zahraničí. Po sametové revoluci byl společností chápán jako skinhead a rasista, spojený s neonacistickými a fašistickými skupinami a subkulturami. Na druhé straně se Landa i ostatní členové kapely Orlík bránili vůči těmto nařčením, dokonce na svých koncertech varovali před zakázanými hesly a znameními, které nechtějí při hraní slyšet. Landa v mnoha rozhovorech potvrdil svou nerasistickou⁷⁹ a nefašistickou⁸⁰ ideologii, nemohl však mluvit za všechny své fanoušky a posluchače. Kapela se nakonec v roce 1991 rozpadá⁸¹ po vydání nového alba s názvem 1991. Landa dál pokračoval v sólovém působení, přičemž se distancoval od všech nařčení z podpory neonacismu, fašismu nebo rasismu. Je podle vlastních slov patriotem a podle toho také jedná.⁸²

Rok 1991 znamenal ztrátu určitého kultu (kapely Orlík), to přimělo skinheady na českém území se dále radikalizovat, což vyústilo v eskalaci násilí a také vražd páchaných skinheady zejména na přistěhovalcích. Po sametové revoluci docházelo ke změnám společenským i politickým, lidé ztráceli sociální jistoty, ztráceli zaměstnání a to vedlo k rozpuku rasismu. Přistěhovalci a lidé odlišných ras začali být bráni jako přítěž, jako někdo, kdo bere práci ostatním. I tímto způsobem u nás získává subkultura skinheads na popularitě, zejména díky různým festivalům, na kterých se scházejí a veřejně propagují nenávisť vůči jiným rasám. Rasové útoky se stupňovaly, vznikala cesta k rasovým válkám, což bylo podporováno také zásahy policie. Ta totiž v četných střetech zůstávala nečinná, což u části společnosti působilo jako neskrývaná podpora skinheadů v politice. Toto spojení ovšem nebylo náhodné, jelikož měla subkultura poměrně silné sympatie v politických kruzích i v určitých částech veřejnosti, která se s některými myšlenkami subkultury skinheads ztotožňovala. Na jedné straně se tak silně strukturalizovala rasistická část skinheadů, ovšem na té druhé se vytvářely skupiny protirasistické a protifašistické. Mezi těmito dvěma skupinami začaly propukat střety, které se neustále stupňovaly.⁸³

---

⁷⁹ Landa se pro jeden rozhovor vyjádřil ve smyslu takovém, že Romy sice nemusí, ale není schopen jen tak jít na ulici a někoho kvůli rase zmlátit.

⁸⁰ Byl v kontaktu s polskými skupinami antifašistického charakteru, navíc byl ve sporu s německými skinheadskými skupinami, které se hlásili k odkazu Hitlera.

⁸¹ Údajně to byla reakce na situaci po jednom z koncertů, kdy napadli skinheadi, vracející se z koncertu skupiny Orlík, turisty v ulicích Prahy skupinami, které se hlásili k odkazu Hitlera.

⁸² BOHDÁNEK, M., BRINGT, F. *Nebezpečné známosti. Pravicový extremismus v malém příhraničním styku*. 2009. s. 90-91

⁸³ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. 2003. s. 411-415

V roce 1990 se odehrálo několik rasově motivovaných střetů, zejména mezi skinheady a Romy, které končily těžkým ublížením na zdraví a výsledkem pachatel neznámý. Policie nebyla schopná se situací cokoliv udělat, zejména z povahy útoků a pak také ostrým sledováním ze zahraničí, kdy se ostatní státy Evropy zajímaly o situaci přistěhovalců a Romů v naší republice. Dalším faktorem slabé odezvy na rasové střety byly blížící se první svobodné demokratické volby, při nichž bylo nutné sbírat hlasy, nikoliv negativní ohlasy. Velkým problémem byla také média, která pod rouškou svobodného projevu informovala, často velmi zkresleně a nejasně⁸⁴, společnost o povaze skinheadů a jejich počínání. Násilnosti se dále rozšiřují také na vietnamskou komunitu, přičemž střety rasového charakteru se denně objevují po celé republice.⁸⁵

Největší střety mezi anarchisty, levicově orientovanými skinheads a rasistickou frakcí skinheads se odehrávaly v letech 1991-1992, kdy došlo k několika velmi tvrdým bojům. Mimo jiné došlo v roce 1991 k napadení anarchistů na koncertě na ABC hřišti v Praze, kde se konal punkový koncert. Na tento koncert dorazilo více jak 300 skinheadů. Rvačka byla rozehnána až pozdě zavolanou policií. Další útoky na sebe nedaly dlouho čekat, což bylo jasným signálem otevřeného nepřátelství mezi jednotlivými skupinami. Skinheadi začali napadat anarchistické a levicové akce, antifašisté začali vytvářet militantně zaměřené skupiny.⁸⁶ V roce 1992 se na straně anarchistů poprvé objevují nerasisticky zaměřené skinheads tzv. SHARP.⁸⁷ Skinheadi, stejně jako ve světě, se tedy rozměňují na jednotlivé frakce, které se dělí podle základní ideologie a zaměření daných frakcí.⁸⁸

Násilí pokračovalo i v dalších letech, kdy se oběťmi stávali zejména obyvatelé romské menšiny. Jedním ze známých příkladů tohoto násilí je smrt Tibora Berkiho z roku 1995, který byl umlácen skupinou skinheadů, jakožto oběť opilých jedinců. Tento velmi brutální čin, kdy se pachatelé vloupali do domu oběti a umlátili ji, byla spouštěčem pro zpřísnění trestů v případě rasově motivovaného činu. Vláda byla v tomto směru prakticky nečinná, což přispělo k mohutným imigračním vlnám romského obyvatelstva. Útoky byly stále častější a vyhrocenější a ani v polovině 90. let se je nedařilo utlumit, na druhé straně se objevuje jisté normalizační období v subkultuře skinheads. Levicově orientovaná anarchistická část a také autonomní skupiny skinheadů, mající problém s útoky neonacistů, se začaly zabývat a zajímat

---

⁸⁴ Zprávy byly odvíšlané velmi zkresleně, většinou ve formě: Severními Čechami se rozšiřují „fámy“ o napadení rómských občanů skupinou skinheadů

⁸⁵ TOMIN, M. *Společenské konflikty s rasistickým podtextem*. 1990. s. 23

⁸⁶ Patří sem například skupina S.A.A – Skupina Antifašistické Akce

⁸⁷ Skinheadi proti rasistickým předsudkům

⁸⁸ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. 2003. s. 415-416

o opravdovou podstatu a kořeny subkultury skinheads, kterou nakonec našly u černošských obyvatel Jamajky, kteří si říkali rude boys. Stejně jako tomu bylo v dřívějších případech ve světě, i zde sehrála svou důležitou roli hudba. Ska se začínalo dostávat i na tuzemské koncerty hlavně díky určitému renesančnímu proudu, který k nám proudil zejména z Německa.⁸⁹

Tento, pro tuzemsko, nový žánr se stal opravdovým hitem, hrál se v klubech, přičemž hlavním místem srazů punkových jedinců a umírněných skinheadů se stal klub jménem Propast nacházející se v Praze na Žižkově. Přestože byl klub znám svou nerasistickou klientelou a protifašistickou ideologií, v roce 1996 zde došlo k zásahu policie, která klub vyčistila a obvinila návštěvníky i majitele z držení drog a podpory fašismu.⁹⁰ V klubu se měla scházet militantní křídla fašistických skinheadů a plánovat akce proti menšinám. Tento případ je kontroverzní jednak svou podstatou, ale také přístupem policie na nejvyšších místech, jež neustále měnila důvod zásahu. V ten den se v klubu konala benefiční akce podporující neprávem odsouzeného antifašistu, který v sebeobraně usmrtil fašistického skinheada. Podle mnohých, mezi něž patřilo i Hnutí občanské solidarity a tolerance, byl zákrok nepřiměřeně brutální, nezákonný a ve své podstatě absolutně mimo jakékoliv zákony. Policisté byli vyzbrojeni samopaly, na hlavách měli kukly a svými útoky zranili více jak 20 lidí, kteří museli být ošetřeni v nemocnicích. Policie se k případu příliš nevyjadřovala a nažila se akci co nejméně publikovat, přičemž soudně nebyl nikdo trestán a celá věc byla směřována do ztracena. Přesto se veřejnost i vysoce postavení politici domnívají, že šlo o záměrný útok na anarchisty, antifašisty a umírněné skinheady (SHARP), z důvodu jejich politického smýšlení a postoje.⁹¹

Jako odpověď „nespravedlivého státu“ vzniká v červnu 1996 antifašistická akce⁹², která má za úkol sjednotit antifašistické a antirasistické snahy a tvrdě bojovat za tyto myšlenky. Pražská frakce k sobě postupně přibírala ostatní antifašistické a anarchistické frakce skinheadů. Policie a postup vládních činitelů prakticky přispěly k další a hlubší radikalizaci. Násilí a nepodložené akce policie přispěly k rozvoji antifašistických akcí, při nichž šlo zejména o popularizaci hnutí a boje proti neonacismu a rasisticky založeným skupinám. Silným jádrem AFA se stávají umírnění skinheadi, mimo SHARP to byli také RASH

⁸⁹ VEDRAL, J. *Subkultura skinheadů prošla vývojem, rasisté z ní zmizeli*. 2009.

⁹⁰ Údajně se v místech klubu nacházely fašistické dopisy, časopisy a nápisy.

⁹¹ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. 2003. s. 415-416

⁹² Zkratka AFA. Antifašistická akce původně vzniká v Německu roku 1932 jako frakce Komunistické strany. Při nástupu Adolfa Hitlera k moci je tato frakce, stejně jako ostatní strany, rozprášena a násilně zrušena. Frakce se obnovuje až v 80. letech 20. století v zemích jako je Velká Británie, Itálie a Německo. AFA velmi blízce spolupracovala s jednotlivými anarchistickými a marxistickými skupinami. Postupně se dostává i do české republiky a postupně získává sílu.

skinheads. AFA veřejně podporovala a solidarizovala s menšinami, a to jak sexuálními tak etnickými. Boj proti neonacistickým a neofašistickým frakcím a hnutím je prioritou, bez spoléhání na činnost policie a dalších represivních složek státu. Konaly se různé benefiční koncerty, vydávaly se časopisy a všemožným způsobem byla projevena snaha o rozšíření povědomí o tomto hnutí. Jak již bylo řečeno, součástí AFA se stávali zástupci antifašistických skinheadů, pro které byl boj proti rasismu, neofašismu nebo neonacismu prioritou.⁹³

5.2.1 Rozdělení skinheads v Československu a v ČR

Subkultura skinheads byla tak v Československu (a později v České republice) velmi roztroušená. Jednotlivé frakce proti sobě veřejně vystupovaly a pořádaly proti sobě násilné akce. Není vůbec snadné charakterizovat a rozdělit jednotlivé odnože subkultury v Čechách, přesto je nutné pro snadnější orientaci v tématu toto rozdělení udělat.

- Kališníci – jedná se vlastně o typickou formu skinheadské kultury u nás, jež se začala vytvářet a přetvářet společně s hudební skupinou Orlík. Jak již název napovídá, jméno mají odvozeno podle starého husitského hnutí. Stejně jako husité uctívali hesla jako bratrství, respekt k historii a předkům, vymezovali se proti neonacismu, komunismu a odmítali italský fašismus. Zároveň veřejně bojovali proti přistěhovalcům a zastávali politiku extrémního českého nacionalismu. Do kurzu se také dostává rasismus, zejména proti vietnamské a romské menšině. Zároveň dochází ke střetům s anarchisty a antifašisty, kteří vystupují proti veřejnému příklonu k nacionalismu a zejména rasismu. Je ovšem nutné porovnat dřívější podobu kališníků s tou dnešní, která je mnohem umírněnější a méně radikální. Například odmítá rasismus a hlásí se k apolitickému fungování frakce.⁹⁴
- Sudetoněmecká liga – jedná se o část neonacistických skinheads, kteří se usadili v Severních Čechách, v bývalých Sudetech. Tato kasta nebo frakce byla ovšem zaměřena na všechny Čechy, včetně fašistických odnoží. Neoficiální hlavou této neoficiální frakce neonacistů na severu Čech se stal Robert Kvěch. Snažil se o radikalizování frakce, což ho připletlo k vraždě z roku 1997,

---

⁹³ BASTL, M. *Antifašistická akce: od subverze k vigilantismu*. 2010

⁹⁴ KRÍŽ, R. *Historie ultrapravicových hnutí v České republice*. Týden 10/1998.

kdy v Tanvaldu zavraždil anarchistu Zdeňka Čepelu. Po zatčení Kvěcha se frakce rozpadá.⁹⁵

- SHARP (Skinheadi proti rasovým předsudkům) – frakce skinheads, která se plně zaměřovala na nerasistickou propagandu, což se v subkultuře skinheads nesetkalo s velmi pozitivním ohlasem. V 90. letech se v České republice pohybuje maximálně několik desítek jedinců této frakce, kteří se postupně svými akcemi, časopisy a médii dostávají do širšího povědomí veřejnosti i celé subkultury. Jedná se o čistě apolitickou a antirasistickou frakci, jež se vymezuje proti všem neonacistickým frakcím, ale také proti anarchismu a rudým skinheadům.⁹⁶
- RASH – jedná se o skupinu či frakci, která spojuje anarchisticky, levicově a antirasisticky zaměřené zástupce skinheads, kteří se snaží bojovat proti pohledu na subkulturu skinheads, jako na subkulturu rasistickou.⁹⁷
- V české republice také postupně vznikají organizace, které se utvářejí jako jakési pobočky zahraničních organizací, a to zejména neonacistického zaměření. Mezi ty největší zaručeně patří Bohemia Hammer Skiheads⁹⁸ a organizace Blood and Honour.⁹⁹

5.3 Dělení skinheads ve světě

S dělením subkultury skinheads to není úplně jednoduché, jelikož se mnohé frakce, skupiny či odnože snaží napodobovat módu, chování a kulturu skinheads, ovšem mezi skinheads doopravdy nepatří. To, že si člověk dokáže oholit hlavu a obléknout si vysoké boty z něj nedělá zástupce subkultury skinheads. Jde zejména o myšlenkové zaměření, které se musí blížit co nejvíce původním hodnotám skinheadů, které jsou v zásadě čistě nerasistické, založené na kontinuitě skupiny. Přesto se pokusím rozdělit současnou subkulturu skinheads podle rasistického či nerasistického zaměření.

---

⁹⁵ MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. 2003. s. 246

⁹⁶ BASTL, M. *S.H.A.R.P. skinheadi proti rasovým předsudkům*. 2001. s. 17 – 24.

⁹⁷ BASTL, M. *S.H.A.R.P. skinheadi proti rasovým předsudkům*. 2001. s. 17 – 24.

⁹⁸ Jedná se o pobočku vzniknuvší z americké militantní skupiny s názvem Hammer skins, která se veřejně hlásí k nacismu, rasismu a xenofobii. Jsou silně militantně zaměřeni, propagující se skrz časopisy a fanziny, ale také koncerty a festivaly.

⁹⁹ Vůdčí organizace vzhledem k neonacistickému spektru, jež se zaměřuje na rozšiřování svých řad zejména na konci tisíciletí pořádáním koncertů a distribucí propagačního materiálu. Finanční injekce dostává ze zahraničí. Jejich hlavním cílem je příprava generace pro tzv. rasovou válku.

5.3.1 Rasistická odnož

Rasismus je v subkultuře skinheads spojován se všemi zástupci, což je ovšem naprostá hloupost a pouze média a neschopnost společnosti poučit se o subkulturách jsou toho příčinou. Přesto existují zástupci skinheads, kteří se veřejně hlásí k nenávisti vůči cizím rasám či jakékoliv migraci. Na prvním místě jsou tzv. ultrapravicový skinheads, vydávající se za zástupce subkultury, přestože do ní ani zdaleka nepatří. Jedná se o zástupce a zastánce pravicových myšlenek, zejména potom neonacisté a neofašisté. Tyto skupiny se hlásí k odkazu Hitlera a Mussoliniho a spojuje je nenávist vůči jakékoliv jiné rase a také antisemitismus.¹⁰⁰

5.3.1.1 *Ultrapravicový skinheads*

Jedná se o velmi dobře organizovanou skupinu rasistických, neonacistických, neofašistických skinheadů, kteří si zakládají na vzoru nacistického Německa za druhé světové války a obrazu Adolfa Hitlera či Rudolfa Hesse, jakožto zakladatele myšlenky o árijské čisté rase. Je bohužel nutné připomenout, že tyto ideje jsou na druhém konci ve srovnání s původní myšlenkou subkultury skinheads a takovéto skupiny ultrapravicových jedinců lze pokládat pouze za obyčejné neonacisty či neofašisty.¹⁰¹

5.3.1.2 *Nacionalističtí skinheads*

Oproti ultrapravicovým skinheads se liší svým přesvědčením a nutností k obraně vlastního státu, se všemi nutnými a základními pravidly a zákony, přičemž se zároveň odmítají smířit s antisemitismem. Jejich hlavním cílem je boj proti všem formám nadřazenosti státu. Odmítají tak například EU, jež je podle nich faktorem ubírajícím na suverenitě státu a okrádající obyčejné občany o svou vlastní kulturu a přesvědčení. Stát je hlavním subjektem bezpečnosti každého občana, měl by se starat o čistotu krve, zejména diskriminací nebílé rasy. Jednotlivé nacionalistické organizace a skupiny se poté staví do role ochránců státní pravdy a historie, do jejichž řad se pod hesly bratrství nebo pravda snadněji vstupuje. Velké množství skinheadů se poté cítí být součástí určité skupiny, která se svou apolitickou podstatou snaží veřejnost i státní dění ovlivňovat jinými způsoby. Hlavním způsobem zábavy jsou pro ně

---

¹⁰⁰ Jde o silnou nenávist vůči židovské rase.

¹⁰¹ CHMELÍK, J. *Symbolika v extrémistických hnutích*. 2005. s. 9

koncerty, alkohol a další klasické přídomy subkultury, ovšem vystupují proti jakékoliv formě přistěhovalectví a tvrdě bojují proti homosexuálům a dalším podobným skupinám.

Do této skupiny řadíme výše popsané frakce a odnože, mezi které patří:¹⁰²

- White power skins

Obr. 3: Symbol White power skins

Zdroj: www.ns88.com

- Hammer Skins

Obr. 4: Symbol zkřížených kladiv

Zdroj: <http://antifeixistes.org/3259>

- Blood and Honour

Obr. 5: Symbol Blood and Honour

Zdroj: http://www.adl.org/hate_symbols/groups_blood_honour.asp

---

¹⁰² DANICS, Š. *Skinheadi a extrémní politická pravice*. 2002. s. 79

- W.A.R.

Obr. 6: Symbol W.A.R.

Zdroj: <https://en.m.wikipedia.org/wiki/WhiteAryanResistance>

5.3.2 Nerasistická odnož

Vedle skupin ultrapravicových a nacionalistických existují skinheadské organizace, jež se staví na opačný pól politického či myšlenkového spektra, tedy levicově orientované skupiny, ale také skupiny čistě apolitické. Ty se staví na stranu odsuzující rasismus a další persekuce praktikované ultrapravicovými skupinami. To je také hlavní záměr těchto skupin, nejen bojovat proti neonacistům či neofašistům, ale také co nejvíce přiblížit základní myšlenky subkultury skinheads k jejím kořenům. To znamená očistit subkulturu nejen v očích veřejnosti, ale také v očích samotných skinheadů, kteří byli často stejně zmatení, jako většinová společnost.

Mezi tyto zástupce patří například:¹⁰³

- S.H.A.R.P.

Obr. 7: Symbol S.H.A.R.P. skinheads

Zdroj: <http://patriot-oirac.blog.cz/0903/znaky-loga-zkratky>

¹⁰³ DANICS, Š. *Skinheadi a extrémní politická pravice*. 2002. s. 80

- Red Skins

Obr.8: Symbol Red Skins

Zdroj: <http://patriot-oirac.blog.cz/0903/znaky-loga-zkratky>

Lze tedy vysledovat průběh rozdělení subkultury skinheads na tři hlavní odnože či směry. Tedy ultrapravicový, nacionalistický a levicově orientovaný.¹⁰⁴ Je proto nutné se v této otázce rozdělení orientovat. S.H.A.R.P se nejvíce přibližují původním kořenům subkultury skinheads, jakožto nerasistická frakce odsuzující neonacistická či neofašistická hnutí. Na druhé straně je nutné vzpomenout fakt, že nacionalističtí a ultrapravicoví skinheads vlastně ve své podstatě skinheady nejsou, pouze převzali kulturní obyčeje této subkultury, ke které přidali vlastní myšlenky, zcela se neslučující s původní myšlenkou této subkultury. Subkultura skinheads nebyla nikdy mírumilovným seskupením stejně smýšlených jedinců, právě naopak, násilí pro ně bylo typické. Ovšem jejich boj probíhal v otázce podpory vlastního fotbalového klubu či vlastní skupiny, nikoliv na bázi rasismu a odmítání přistěhovalců a všeho cizího.

5.4 Móda subkultury skinheads

Aniž by se to zdálo být důležité, je móda v rámci subkultury skinheads poměrně důležitou kapitolou. Již název napovídá, jak asi bude takový skinhead vypadat. Jde o holohlavého chlapce či dívku¹⁰⁵, nosící bomber, velmi úzké kalhoty, vysoké těžké vojenské boty. Móda se postupem času vyvíjela a přidávaly se různé doplňky, nosily se kšandy či „kapsáčové“ kalhoty. Co se dívek týče, je zde malý rozdíl. Je pravda, že zde byly trendy plešatých holek, ovšem to se v subkultuře příliš nelíbilo. Dívky tak nosí účes zvaný feather cut, kdy je hlava oholená a vlasy zůstávají dlouhé v ofině, po stranách a u krku. Dívky nosí

¹⁰⁴ S.H.A.R.P. se sice hlásí k apolitickému zřízení, ovšem svou antifašistickou propagandou se k levicově smýšlejícím skupinám také zařazují.

¹⁰⁵ Ženy v subkultuře skinheads jsou spíše upozaděné, stejně jako v jiných subkulturách podobného, řekněme dobrodružného ražení. Přesto ve světě Skingirls existují a vytvářejí vlastní skupiny či jsou součástí chlapeckých skupin. Ženy jsou však v subkultuře skinheads chápány spíše jako mužova podpora v jeho cílech, nežli rovnocenný partner. I tak se dívky snaží vyrovnat svým protějškům ve stylu oblékání, ve znalosti hudby a nebojí se být za svou pravdu.

kalhoty, ale také sukně, dívčí košile a jako doplněk mají kabelky. Nejvýznamnějšími značkami jsou Lonsdale, Fred Perry, Troublemaker, Pit Bull nebo Ben Sherman, které jsou známé i mimo subkulturu skinheads a můžeme je najít na internetu či ve vybraných obchodech. Tato móda, stejně jako další základní poznávací znaky subkultury skinheads, byla inspirací a v mnoha případech byla spíše zneužita mnohými ultrapravicovými skupinami, zejména neonacisty, kteří si tuto módu přivlastnili a vylepšili svými symboly. Dnes je tak například možné zakoupit podobné zboží s neonacistickou tematikou ve více jak 20 obchodech.¹⁰⁶

I proto je velmi obtížné rozpoznat neonacistu a opravdového zástupce subkultury skinheads, jelikož se obě skupiny stejně oblékají i vypadají. Přesto mají naprosto odlišný názor na fungování svých skupin, což přivádí obyčejného člověka a celou veřejnost do zmatečných situací, kdy je pro ně každý člověk s vyholenou hlavou a určitým stylem oblékání automatickým rasistou a antisemitou. Velmi paradoxní je například vývoj značky Lonsdale, která je v dnešní době velmi oblíbená jak u skinheadů nerasistického ražení, tak u skinheadů s rasistickým podtextem. Značka oděvů s názvem Lonsdale má opravdu hlubokou historii. Málokdo tak ví, že původním majitelem a vynálezcem této značky byl Žid. Rozpoznávacím znakem jednotlivých frakcí či odnoží subkultury skinheads mohou být velmi malé detaily, které jsou však pro jednotlivé směry určující a na první pohled vše prozrazující. Jedná se tak například o jakýkoliv doplněk ve formě odznaku, barvy bundy či dokonce barvy tkaniček, které mohou prozradit na majitele mnohem víc, než si každý z nás myslí.¹⁰⁷

6 Závěr

Subkultury ve světě a zejména v Čechách jsou velmi aktuálním tématem a každý se s nimi, i když možná nevědomky, každodenně setkává. Jedná se o možnost, jak se odlišit od tradiční společnosti a jejího kulturního vlivu. Na jednotlivé subkultury, na některé určitě po právu, nahlíží tradiční společnost skrz prsty a není schopna pochopit, jak mohou takové subkultury, a zejména jedinci v nich, fungovat a určitým způsobem se chovat, oblékat či se

---

¹⁰⁶ VEDRAL, J. *Subkultura skinheadů prošla vývojem, rasisté z ní zmizeli*. 2009

¹⁰⁷ VEDRAL, J. *Subkultura skinheadů prošla vývojem, rasisté z ní zmizeli*. 2009

jinak odlišovat. Na druhou stranu jen proto, že se člověk odlišuje či vyznává jiný styl života, nemůže být považován za něco divného či špatného. Je nutné, aby se společnost o těchto subkulturách něco dozvěděla a dokázala se ohledně této problematiky více vzdělávat.

Subkultury vznikaly, přežívaly, transformovaly se, anebo zanikaly, ovšem žádná z nich není a nebyla tak konzistentní jako subkultura skinheads. Média se o tuto subkulturu velice zajímají a vytvářejí tak často velmi nepravdivá fakta. Společnost je tak háklivá na jakékoliv spojení se subkulturou skinheads, jelikož si ihned vybaví holé hlavy, zbraně, násilí, sprostou mluvu a zejména rasistický podtext celé skupiny. Nicméně má subkultura skinheads jasnou historii i vývoj, a nadále existuje, vyvíjí se a v budoucnosti se její řady budou doplňovat stále novými členy. Je otázkou, do jakého myšlenkového proudu se tito jedinci zařadí a v jakém světle se budou prezentovat. Je to právě neustálou transformací subkultury a dalším rozštěpením na menší frakce, jejichž hlavním rozdílem je základní myšlenka, na které je celá skupina postavena a na jejichž pravidlech jednotlivé skupiny fungují. Subkultura skinheads má v současné době velké množství frakcí, což jednoznačně přispělo k dlouhověkosti a pokračující existenci. To je zároveň velmi matoucí, jelikož jsou jednotlivé frakce podobné v jedné věci, ovšem tolik rozdílné ve věci druhé. Je proto velmi důležité umět mezi jednotlivými frakcemi, nebo chceme-li skupinami, rozlišovat a najít v nich základní myšlenku. Jak bylo řečeno výše, společnost při představě subkultury skinheads vidí násilí, vyholené hlavy a rasismus, což je velmi mylná představa.

A právě média jsou jasným viníkem společenské neschopnosti zdárně porozumět, identifikovat a přijmout subkulturu skinheads jako nerasistickou skupinu, jež si zakládá na kulturní rozdílnosti, a to zejména ve stylu oblékání a v hudbě. Jasným příkladem jsou například média z Irska nebo z Ruska, kde jsou často skutky neonacistů a neofašistů označovány jako skutky subkultury skinheads. Stejně tomu je také s násilnostmi na fotbalových hřištích, kdy jsou aktéři mylně označováni jako skinheads. Stalo se slovo skinhead opravdu základem problému a je tento termín opravdu tolik bezcenný, že není v silách a chuti společnosti rozlišovat mezi jednotlivými subkulturami nebo frakcemi v dané subkultuře? Právě na tyto otázky a jejich vysvětlení se tato práce zaměřila.

Cílem této práce bylo strukturovaně a co nejobjektivněji popsat a definovat subkulturu skinheads, její prvopočátky a samotné kořeny a dále postupovat po časové ose až do současnosti. Popsat veškerý vývoj subkultury, její větvení a postupný rozpad na několik nesmiřitelných směrů, které proti sobě bojovaly a v současné době stále bojují. Subkultura

skinheads si tak prošla velmi bohatou a velmi zajímavou proměnou a vývojem, který je však velkému množství jedinců ve společnosti zcela neznámý. Subkultura původně vznikla ve Velké Británii, ovšem své kořeny má až v Karibiku, odkud odcházejí obyvatelé, a jako přistěhovalci se usídlují právě ve Velké Británii. Postupně se k těmto přistěhovalcům přidávají skupinky, které mají stejný zájem, tím byla samozřejmě hudba, zejména hudební žánry ska a reggae. Původně se bavily hudbou a alkoholem, přičemž nosily drahé oblečení a na krátko ostříhané vlasy. Společenská pravidla se snažily ignorovat a bavit se po svém. Tyto skupiny si říkaly mods a rude boys. Přelomový je rok 1968 a 1969, kdy vzniká subkultura skinheads, jež se staví v protikladu k hippies. Důležitým faktorem se stává móda a styl oblékání. Typicky si oblékají těžké a vysoké boty, nosí košile různých vzorů, džíny a také kšandy. Nejjasnějším poznávacím prvkem je bezesporu oholená hlava.

Násilí, alkohol, hlasitá hudba a ženy byly hlavním kulturním vyžitím subkultury skinheads, přičemž se jednalo o apolitickou a nerasistickou subkulturu, ve které vedle sebe stál černoch a běloch. Velký zlom začíná na začátku 70. let, kdy dochází k transformaci subkultury k politickému spektru, a to zejména z důvodu sociálních problémů a nejistot ve Velké Británii. Přistěhovalci začínají brát občanům práci, což se některým jedincům přestává líbit. Důležitým faktorem se stává hudebník Ian Stuart Donaldson a zakladatel hudební skupiny Skrewdriver, který se ve společnosti i v samotné subkultuře snaží vzbudit pravicové nálady a názory. Tím se začíná subkultura skinheads rozpadat do několika směrů. Za prvé to byl směr ultrapravicový v čele s White power skinheads, kteří chtěli zachovat čistou bílou rasu, odstranit problémy se zaměstnaností diskriminací přistěhovalců, čímž vzniká první rasisticky založená odnož subkultur skinheads. Na druhém pólu je antirasistická skupina s názvem S.H.A.R.P, jež se staví proti všem náznakům a směřováním subkultury skinheads k rasismu a rasovým projevům. S.H.A.R.P. vzniká v roce 1986 v New Yorku, snažíc se bojovat proti veřejnosti udávané pravdě o spojení skinheads a neonacismu či neofašismu. Obě vlny se postupně dostávají až do Evropy, kde si vytváří svá silná jádra, která proti sobě bojují prakticky až do současných dní.

Stejně tomu bylo i na našem území, kde se subkultura skinheads začala utvářet až na konci 80. let, zejména díky působení kapely s názvem Orlík v čele s Danielem Landou. Tato skupina prakticky udávala myšlenkový základ pro vznik subkultury a udávala názory jednotlivců i celých skupin. Po jejím rozpadu dochází k velké radikalizaci části skinheadské české obce, jež se, z důvodu sociálních nejistot v ČR, obrací k myšlenkám neonacismu a také silného rasismu vůči jiným etnikům, kterých na našem území žilo a stále žije velké množství.

Problémy radikálních a ultrapravicových frakcí subkultury skinheads vyplouvají na povrch postupně a dnes se stávají důvodem pro mnohé neblahé události v našem státě. Silné rasistické názory získává nejen samotná subkultura, ale také veřejnost s některými vládními činiteli. Jako odpověď na rasistický podtext subkultury skinheads na našem území, stejně jako ve světě, vznikají frakce, jež mají zcela opačný názor a za tento názor tvrdě bojují. Vznikají tak levicově orientovaní či apoliticky orientovaní umírnění skinheadi, kteří se snaží přiblížit původní myšlenky celé subkultury. Bohužel se tento vývoj neseťkal s pochopením státu či určitých jednotlivců a proběhly policejní akce proti údajným neonacistům. Tyto akce, z nichž nejznámější je policejní razie do klubu Propast, však zasáhly skinheads, kteří se snažili propagovat nerasistickou podstatu subkultury. Jako odpověď tak vzniká dodnes činná a fungující frakce s názvem Antifašistická akce.

Vývoj v ČR, stejně jako ve světě, je tak velmi problematický a nejednotný. V rámci práce byla subkultura skinheads v současnosti rozdělena do tří směrů, tedy směru ultrapravicového, nacionalistického a směru apolitického či levicového. Přičemž se zejména rasistické a nerasistické směry proti sobě vzájemně staví a velmi tvrdě bojují nejen slovy, ale také na ulicích.

V poslední kapitole této práce jsem popsala typickou módu subkultury skinheads, která je pro rozeznání příslušnosti jedinců naprosto zásadní. Jsem přesvědčená, že tato práce přispěje k osvětlení některých nejasností v této problematice a dokáže osvětlit některé otázky, které bezesporu v rámci této subkultury, jež je primárně považována za rasisticky založenou, zodpoví. Zároveň se jedná o velice zajímavé téma, které si určitý zájem jistě zaslouží.

7 Literatura

ARNOLD, D. *The sociology of subcultures*. Santa Barbara: University of California, 1970. 171 s. ISBN neuvedeno

BOHDÁNEK, M., BRINGT, F. *Nebezpečné známosti. Pravicový extremismus v malém příhraničním styku*. Drážďany, 2009. 151 s.

DALY, S., WICE, N. *Encyklopedie alternativní kultury*. Brno: Books, 1999. ISBN 80-7242-065-8

DANICS, Š. *Skinheadi a extrémní politická pravice*. Praha: Policejní akademie ČR. 2002, č. 1.

DAVIES, M. W. *Kulturní antropologie*. Praha: Portál, 2003. 175 s. ISBN 80-7178-778-7

DUFFKOVÁ, J., URBAN, L., DUBSKÝ, J. *Sociologie životního stylu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-123-6

FARIN, K. *Skinheads: Munchen*. A K Pr Distribution, 1993. 168 s. ISBN 978-1898927457

GELDER, K., THORNTON, S. *The subcultures reader*. London: Routledge, 1997. 599 s. ISBN 0415127270

GEORGE, M. *Skinhead nation*. 1996

GORDON, M. *The Concept of Subculture and its application*. In GELDER, K.; THORNTON, S.: *The subcultures reader*. 1. vyd. London: Routledge, 1997. 599 s. ISBN 0415127270

HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*. Praha: Portál, 2015. 776 s. ISBN 9788026208730

HEBDIGE, D. *Subkultura a styl*. Praha: Dauphin, 2012, 239 s. ISBN 978-80-7207-835-6

HEBDIGE, D. *Subculture: The meaning of style*. London: Routledge. 208 s. ISBN 978-0415039499

CHMELÍK, J. *Symbolika v extremistických hnutích*. Brno: Print-Typia, spol. s.r.o., 2005.

JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. Praha: Portál: 2001. ISBN 80-7178-535-0

JENSK, CH. *Subculture: the fragmentation of the social*. London: Sage Publication, 2005. ISBN 978076195315

MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Brno: Barrister&Principal, 2003. ISBN 80-86598-45-4

MUGGLETON, D. *Inside subculture: The post modern meaning of style*. Oxford, 2000.

MURRAY, H. *Gay Skins*. Bread and Circuses Publishing, 2014. s. 256. ISBN 9781625174352

NETOLICKÝ, T. *Skinheads – milování i nenávidění*. A-kontra č. 131, 4/2005

SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2907-7

TOMIN, M. *Společenské konflikty s rasistickým podtextem*. Praha, 1990.

Elektronické zdroje

BASTL, M. S.H.A.R.P. – Skinheadi proti rasovým předsudkům [online] Středoevropské politické studie, Léto 2001, roč. 3, č. 3 [cit. 2017-15-06]. Dostupné z: <http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=74>

FIES, A. *Anti-Racists' Attack White Heritage Group in Family Restaurant*. [online] 2012 [cit. 2017-15-06]. Dostupné z: <http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=74>

THEUNDISCIPLINED. *SKINHEAD: The Evolution of a Subculture and Society's View Thereof* [online] ©2014 [cit. 2017-15-05]. Dostupné z: <https://theundisciplined.com/2014/07/04/skinhead-the-evolution-of-a-subculture-and-societys-view-thereof/>

VEDRAL, J. *Subkultura skinheadů prošla vývojem, rasisté z ní zmizeli.* [online] 2009 [cit. 2017-15-06]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/subkultura-skinheadu-prosla-vyvojem-rasiste-z-ni-zmizeli-pne-/zpr_archiv.aspx?c=A090306_165420_kavarna_pei

Články

BASTL, M. *Antifašistická akce: od subverze k vigilantismu?* Rexter, 2010